

Izšla ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 15.— za mo-
semetvo Din 10.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Kraljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 3073 in 304, ponoči tudi
št. 3034.

Rekopis se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravitelja: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3036.Uredniški oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 3038Podružici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem ckt. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.824 — Praha číslo 78.186.
Wien, Nr. 105.241.

Nevarnost resnih konfliktov v srednji Evropi

**Veliko vznemirjenje v Rimu zaradi dr. Seiplovih izjav o južnotirolskih Nemcih. — Itali-
janski poslanik na Dunaju odpoklican? — Monoštrska afera zavzema resno obiležje. —
Protijugoslovenske demonstracije v Rimu**

Fašisti so naslovili na Mussolinija interpelacijo glede dunajskih izjav. — Mussolini namerava odgovoriti v ponedeljek. —

Rim, 24. februarja, g. V svoji šesti izdaji (običajno izide samo 5 izdaj dnevnika) objavlja «Giornale d'Italia» očitno inspirirano vest nastopne vsebine:

Položaj, ki je nastal zaradi protitalijanskih manifestacij v avstrijskem parlamentu in po govoru avstrijskega zveznega kancelarja dr. Seipla, — ki prekoračuje vse običajne oblike mednarodnih odnosov — se naravno pazljivo proučuje v italijanskem zunanjem uradu.

Zvečer, tako nadaljuje list, so se v teh krogih s povdorkom razširile govorice, da namerava ministrski predsednik Mussolini odpoklicati italijanskega poslanika na Dunaju Auritija. List zaključuje z opombo, da bo ta časten odgovor vzel italijansko prebivalstvo z zadovoljstvom na znanje.

(Potrdila te vesti ni bilo mogoče prejeti. Vsekakor je značilno, da je mogel oficijozen list natistiti to vest.)

Rim, 24. februarja, o. Fašistični poslanci (Pellizzari in tovariši) so danes predložili interpelacijo načelniku vlade in zunanjemu ministru, v kateri vprašujejo za Mussolinijevo mnenje glede nedostojnih manifestacij sovražstva proti Italiji, ki so se vršile te dni v avstrijskem parlamentu in glede kampanje nesramnih laži, ki jo vodijo avstrijski odgovorni krogi proti navadni aplikaciji italijanskih zakonov v italijanski boljanski pokrajini. V interpelaciji obenem trdijo, da je Avstrija zagrešila s tem nedopustno vmešavanje v notranje zadeve Italije. V političnih krogih zatrjujejo, da bo Mussolini odgovoril na to interpelacijo tekoma prihodnjega zasedanja poslanske zbornice, ki se bo pričelo v ponedeljek.

Odmev avstrijske debate v Evropi

Živahni komentariji nemškega časopisja. — Odmev v Parizu in Londonu

Berlin, 24. februarja s. Poročila o govoru zveznega kancelarja dr. Seipla prinaša vse časopisje na vidnih mestih in z obširnimi komentariji. «Berliner Tageblatt» označuje dr. Seiplov odgovor pomirljiv in polaga slično kot «Tägliche Rundschau» in «Lokal-Anzeiger» največjo važnost na poziv dr. Seipla na svetovno vest in na mednarodno moralo ter na ugotovitve, da ima Avstrija kot svobodna država pravico, izraziti v svojih zastopstvih svoje mnenje. «Vorwärts» piše, da je dr. Seipel pristal, da na nobeni drugi meji niso nastali slični problemi kot na italijanski. «Deutsche Allgemeine Zeitung» pravi, da je avstrijski parlament odločno razpravljal o zunanjih politič. vprašanjih pri čemer sta stopili, kakor vedno v takih primerih, Nemčija in Italija v ospredje. Včeraj se je vsemu pridružil še Društvo narodov.

Pariz, 24. februarja sb. Listi objavljajo

Avstrijski parlament za pravice Nemcev v Italiji

Kancelar dr. Seipel izjavlja, da mora Avstrija skrbeti za Nemce onstran meje

d Dunaj, 24. febr. Na včerajšnji seji parlamenta se je kancelar dr. Seipel v zvezi z zadevnimi govori zastopnikov vseh strank bavil obširno o razmerjem do Italije. Izjavil je, da se na nobeni meji ni pojavilo toliko problemov, kakor na italijanski. Avstrija v tem vprašanju ne more molčati, da Italija to želi in celo zahteva. Kancelar dobro ve, da stališča, ki ga je zavzel v italijanskem vprašanju, ne odobravajo niti doma niti v Italiji. Njegovo naziranje pa je razumljivo za vsakogar, ki običajno vodi realno politiko in nastopa za enotno linijo v državi.

Vlada je ponovno obvestila italijansko vlado, da ne more živeti z Italijo v ožjem prijateljskem razmerju, ker mora skrbeti za usodo Nemcev onstran meje. Dokler vprašanje nemških manjšin na Južnem Tirolskem ne bo rešeno, Avstrija v Italiji ne more imeti dobrih sosedov. Skoraj povsod po svetu se sedaj vidi, da mirovne pogodbe niso odstranile manjšinskih vprašanj, temveč da so jih še razmnožile.

V vprašanju, ali naj bi se Avstrija zaradi postopanja proti Nemcem v Italiji pritožila na Društvo narodov, ni enotnosti. Na eni strani povdarjajo, da je vprašanje svetovnega pomena, na drugi strani pa zahtevajo, da je treba Društvo narodov na stvar opozoriti. Obenem pa se slišijo dvomi o pomenu Društva narodov. Kljub temu pa se domneva, da bi Društvo narodov lahko rešilo pritožbo zaradi Nemcev v Italiji. Nekateri hočejo za vsako ceno, da bi prišlo do te pritožbe. Vesten odvetnik pa, ki hoče svojemu klijentu pomagati, morda svariti, če vidi, da je tožba

Rim, 24. februarja, s. Včerajšnja debata v dunajskem parlamentu v italijanskem časopisju ni mogla ostati brez odmeva. Dr. Seiplove odgovore na interpelacijo pred osmimi dnevi je italijansko časopisje najbrže iz notranje-političnih vzrokov zamočalo. Rimsko časopisje reagira po svoje na manifestacije avstrijskega parlamenta. Tako na primer «Tribuna» zanika južnotirolski problem, dočim ostala fašistična glasila ponavljajo staro Mussolinijevo geslo nedotakljivega Brennerja ali pa očitajo Avstriji nevaležnost.

«Giornale d'Italia» označuje dr. Seiplov govor kot nejasen in nerazumljiv. List vidi, da je Seipel pametno računal, ko je izjavil, da vprašanje Južne Tirolske ne bo predložil Društvu narodov. Seipel dobro ve, da vodijo ravno najmočnejši člani Društva narodov popolnoma drugačno politiko v pokrajinah, ki so bile v vojni osvojene. Če zastopa dr. Seipel mnenje, da na nobeni drugi avstrijski meji ni sličnih problemov kot v Poadišju, potem je treba to primerjati s položajem Nemcev na Češkoslovaškem. Poljskem, Rumuniji in v Jugoslaviji, ki jim grozi najhitrše in najnasilnejše raznarodovanje (!?) Italija ne prepoveduje, da bi Avstrija zasledovala življenja Nemcev v Italiji. Nikakor pa ne bo dovolila laži o legendarnem mučeništvu teh ljudi. Nato našteva list dobrote, ki jih je Italija storila novi Avstriji po premirju. Kako drugače so italijanske čete postopale z Avstriji na Tirolskem in Koroškem kot Avstriji svoečasno v zasedenem ozemlju. Italija je preskrbovala Avstriji živila, jo rešila in ji dala možnost, da se je razvila. t.

obširna poročila o govorih v avstrijskem parlamentu o Južni Tirolski, posebno pa o govoru dr. Seipla. «Quotidienne» pripominja v uvodniku, da se je treba spomniti, da je avstrijski parlament že pred 2 leti razglasil krivice na Južnem Tirolskem, na kar je odgovoril Mussolini z napadi ne samo na Avstrijo, temveč tudi na Bavarsko in Nemčijo. Vprašati se je treba, kakšno stališče bo zavzel Mussolini na ponovne pritožbe List naglašja, da po umierjenih izjavah zveznega kancelarja incident zaradi Južne Tirolske ne bo tvoril nikake ovire za zblizanje med Avstrijo in Italijo. List zaključuje z izjavo, da ogroža zvezo, o kateri Mussolini in grof Bethlen javno razpravljata. V prvi vrsti varnost Avstrije.

London, 24. februarja, s. Listi prinašajo o debati v avstrijskem parlamentu obširna poročila, vendar pa se zaenkrat vzdržujejo vseh komentarjev.

brez izgledov. Ta tožba ne bo imela uspeha, stroške za njo pa bi morali plačati Avstriji in njihovi rojaki v Italiji. Nekateri menijo, naj bi imela ta pritožba samo demonstrativni značaj. Kancelar tako visoko ceni Društvo narodov, da ne more te instance uporabiti v take namene. Razen tega noče med Nemci v Italiji napraviti vtisa, da se je poslužil njihovega trpljenja kot sredstva za doseg popularne politike v lastni državi.

Kancelar hoče samo opozoriti italijansko vlado in njenega šefa, da Avstrija dosedaj še nikdar ni storila diplomatskega koraka, če ni bila upravičena. Tudi se Avstrija ni nikdar vmešavala v notranje politične zadeve kake sosedne države. Italijanska vlada pa mora uvideti, da je bistveno različno delati diplomatske korake ali razglasiti boli in pritožbe drugih. Kancelar veruje v mednarodno moralo, ki je nad mednarodnim pravom. Tega prepričanja Avstrija ne bo nikdar zatajila. Nepravilno je tudi, če zahtevajo od zvezne vlade naj bi prepovedovala, da se kdorkoli spominja na stanje v Južni Tirolski. Kancelar bo vselej nastopil proti žalitvam ali lažnim trditvam, več pa ne more nikomur zabraniti.

Kancelar se čudi italijanski občutljivosti. Po njegovih izkušnjah se močnemu človeku ni treba bati vsake besede, ki pa de proti njemu. Občutljivost na italijanski strani čisto sploh ni utemeljena, kar velja posebno glede debate v tirolskem deželnem zboru Tamkaj se je govorilo le o pospeševanju miru; padla je edino opazka o jezikovni meji, ki je nižje Brennerja.

Društvo narodov bo moralo intervenirati

in naučiti Madžare spoštovanja mednarodnih običajev. — Pred ponovno poostreno akcijo Male antante

Pariz, 24. februarja, g. Odgovor grofa Bethlena na brzojavko predsednika Sveta Društva narodov je napravil v diplomatskih krogih mučen vtis. Naglašja se, da mora Svet Društva narodov nastopiti z vso energijo, če noče izgubiti vsega svojega prestiža. Ker madžarski magnati nečejo spoštovati navodil Sveta Društva narodov, je nujno potrebno, da energično intervenira. Ta intervencija se bo izvršila v obliki ponovne intervencije sedanjega predsednika Sveta Društva narodov ali v obliki ponovnega protesta Male antante, ki nastopa kot tožitelj. Da bi francoska vlada direktno posegla vmes, ni pričakovati; gotovo pa je, da bo ponovno intervencijo predsednika Sveta Društva narodov podprla.

Pariz, 24. februarja, s. Dopisnik «Tempsa» poroča iz Ženeve, da bo Svet Društva narodov z ozirom na to, da madžarska vlada ni hotela odgoditi licitacije zaplenjenih strojin, sklepal o novem postopanju, ki naj bi veljal za vse bodoče primere. Računati je tudi s tem, da se bo tozadevna akcija Društva narodov odvijala, kar bi utegnil ponovni taki dogodki povzročiti obžalovanja

Madžarsko izzivanje

Včeraj je madžarska vlada kljub demarši Društva narodov licitirala v Monoštru italijanske strojnice, ki jih je kupil madžarski trgovec! — Najvažnejši deli strojin so izginili! — Madžarska tajna policija nadzoruje čl. in avstrijske novinarje

Gradec, 24. februarja, s. Posebni dopisnik «Tagespost» poroča, da je bil dopoldne na dražbi prodan ostanek vtihtapljenih strojin. Strojnice so bile prodane kot staro železo najvišjemu ponudniku, nekemu madžarskemu trgovcu s železnicami.

Pod nadzorstvom okrajnega sodnika in monošterskega velikega župana so od 18. februarja dalje uničevali strojnice v petih vagonih. Jeklene ščite in cevi so razbili s težkimi klavidi, precizijske predmete pa so z raztopilnimi aparati zmečali in razrezali. Stroški tega postopanja so narasli na 3000 pengov.

Na današnji licitaciji je prišel med drugimi graški železninar Karel Walner in 5 zastopnikov madžarskih trgovcev iz Monoštra, Szombathelyja (Steinamangerja in Körmenta). Licitacija sta vodila dva višja uradnika madžarskih državnih železnic. Razen tega so bili navzoči številni hrvatski lastniki in zastopniki madžarskih oblasti. Posebno pozornost so oblasti posvetile številni navzočim novinarjem iz Prage, Dunaja in Grada. ki so jih stalno nadzirali številni tajni policisti.

Novo fašistično huškanje proti Jugoslaviji

Včeraj so delili v Rimu letake, ki pozivajo mladino, naj bo pripravljena za boj proti Jugoslaviji

Rim, 24. februarja, g. Danes so razdeljevali univerzitetnim dijakom letake z naslovom: Italijanska mladina, bodi pripravljena! V letakih se pritožujejo, da v Jugoslaviji zatirajo italijanski jezik pri sodiščih, v državnih uradih, v trgovskih zbornicah in po občinah. Jugoslavija je poslalsana izdaja stare Avstrije. Letake je podpisala Zveza odredka vojnih prostovoljcev v Rimu.

Oboroževanje fašistične Italije

V marcu se bo fašistična milica pomnožila za 100.000 ljudi. — Ogromni stroški v času gospodarske krize v Italiji

Rim, 24. februarja x. 23. marca se vrši nov fašistični nabor. Po stranknih statutih se sprejmejo ta dan 4 letni fašisti iz mladinskih organizacij v milico in postanejo istočasno redni strankni člani. Na ta način bo letos milica pridobila 100.000 novih ljudi proti 80.000 v preteklem letu. Z ozirom na ogromno število novincev je podtajnik fa-

šistične stranke Meliori zaprosil v oficijelnem glasilu milice, naj bi bilo za te ljudi na razpolago dovolj uniform in pušk. Oprema teh 100.000 ljudi bo stala 25 milijonov lir. Ker tako visoki stroški niso predvideni, se je obrnil Meliori na Mussolinija, naj milici omogoči, da bo polno vredno in polnoštevilno vršila svojo dolžnost.

Orjaški proces v Vilnu

Varšava, 24. februarja s. Včeraj se je v Vilnu pričela napovedana razprava proti beloruski organizaciji «Hromadi». Na zatožni klopi je 56 oseb, ki so obtožene, da so skušale z oboroženim uporom odtrgati severovzhodna vohodstva od poljske republike in priključiti poljsko belo Rusijo sovjetski Uniji. Razen tega zahtevajo obtožnice da je «Hromada» tudi vohunila v prid sovjetske Rusije. Število prič, ki so bile včeraj v skupinali po 50 oseb zapriječene, znaša 650.

Otvoritev šahovskega turnirja na Dunaju

Dunaj, 24. februarja, g. Prvo kolo dunajskega šahovskega turnirja je prineslo veliko presenečenje. Amater prof. Becker je porazil Tartakoverja. Dalje sta zmagala Takacz nad Spielmannom in Glass nad Wolffom. Remis sta ostali partiji Lichtenstein - Göring in Grünfeld - Kmoch. Partija Müller - Reti je bila prekinjena.

Mussolini pripravljen na koncesije Franciji

Pariz, 24. februarja, o. «Petit Journal» objavlja razgovor, ki ga je imel njegov poročevalec z Mussolinijem. Mussolini je govoril o italijansko - francoskih odnosih. Naglašja je potrebo sporazuma in dejal, da Italija nikakor ne misli, da bi morala samo prejemati in ničesar dati. Koncesije naj bi bile obojestranske. Na tej podlagi se morajo vršiti razgovori med Parizom in Rimom. «Noben izmed spornih vprašanj se mi ne zdi nerazrešljivo, ker Italija noče staviati nikakih teritorialnih zahtev.» Obžaloval je, da Francija, tako zvana latinska zveza, bi poje dejal, da bi se morala oba naroda bolj med seboj spoznavati. Zveza med Italijo in Francijo, tako zvana latinska zveza, bi pomenila 90 milijonov združenih ljudi.

Senzacionalne izjave princa Karla

London, 24. februarja, g. «Central News» so poslane v Nici bivajočemu bivšemu rumunskemu prestolonasledniku Karlu poročevalca, ki mu je na razna vprašanja odgovoril, da ni prišel v Južno Francijo iz političnih vzrokov, temveč samo zato, da se odpotuje. Pred nekaj dnevi ga je hotel obiskati zunanji minister Titulescu, ki pa ga ni hotel sprejeti. Tudi nemški zunanji minister dr. Stresemann bi ga po njegovi izjavi rad obiskal, toda Karel ne vé, ali bi ga sprejel. Prinčev tajnik je izjavil poročevalcu med drugim, da gre vse po želji. Princ je prepričan, da bo proglasen še pred dvema mesecema za rumunskega kralja. Njegovo vstopiščenje bo pomenilo mir za Rumunijo. Tudi sporna vprašanja z Madžarsko bodo ugodno rešena.

Rim, 24. februarja, s. «Popolo d'Italia» poroča iz Nice, da je rumunski zunanji minister Titulescu, ki biva v Mentoni, lahko obšel in je moral po zdravniških navodilih ostati v postelji. Navzočnost princa Karla v Nici, daje sklepati, da bo prišlo med njim in Titulescom do sestanka.

Vseeno ne bo šlo...

Rim, 24. februarja, l. Konkurenca jugoslovenskih letovišč v Dalmaciji, predvsem pa propaganda, ki jo vršijo jugoslovenske paroplovne družbe po Nemčiji in Švici, sta vzbudili v Italiji mnogo pozornosti. Tukajšnja agencija «La Correspondenza» naglašja, da je tesno sodelovanje med italijanskimi jadranskimi pristanišči nujno potrebno za pobijanje jugoslovenske konkurence in za uveljavljanje italijanske trobojnice na italijanskem Jadranu. V te svrhe se že pripravljajo naslednji ukrepi:

Ladje, ki vozijo v Egejsko morje in Egipt, naj bi se ustavljale tudi v enem izmed dalmatinskih pristanišč in naj bi imele zvezo s parniki, ki vozijo vzdolž in preko Jadrana. Razen tega naj bi se uvedle hitrejša ladje in se organizirala trajna in dobro urejena propaganda.

Za odstranitev premogovne krize

Bruselj, 24. februarja, h. Mednarodni rudarski odbor je sprejel resolucijo, v kateri ugotavlja, da je treba z reorganizacijo odstraniti krizo v premogovni industriji, pri čemer naj bi sodelovalo tudi delavstvo. Resolucija izjavlja, da je treba ustanoviti mednarodno centralo za prodajo in dodelitev premoga ter na ta način zmanjšati prevelike razlike v cenah in olajšati zaključke mednarodnih pogodb. Pri razmotrivanju možnosti, kako naj bi se cene premoga znižale, in iskaju sredstev za pobijanje dumpinga, protesta odbor proti poskusom v Angliji, da bi se odpovedale washingtonske konvencije o osemurnem delavniku.

Zmaga japonske opozicije

London, 24. februarja, s. Listi ugotavljajo, da so japonske volitve pokazale, da bo ostala vlada v parlamentu brez večine, ker je prešla liberalna opozicija 218, vladna stranka 227, delavska stranka 8, neodvisna 15 in ostali dve stranki po 4 mandate. Vlada bo najbrže odstopila. Po končnem oficijelnem volilnem izidu je prešla stranka Sajakata 221, stranka Minsetoa pa 214 sedežev.

Manija bombnih atentatov v Chicagu

Pariz, 24. februarja, s. Listi poročajo iz Chicaga, da je zaradi zadnjih bombnih atentatov v mestu razglašeno skoraj obsedno stanje. 6 policijskih oddelkov zasleduje atentatorje. Položaj je tako resen, da je več uradnikov odstranilo svoje rodbine iz mesta.

Zubkov bo izgnan

Bonn, 24. februarja, g. Aleksander Zubkov, svak bivšega cesarja Viljema in junak včerajšnjih izredov v baru Casanova, je bil danes obojen na 500 mark denarne kazni. Ker je bil Zubkov kot inozemec še kaznovan zaradi prestopkov s potnim listom, je verjetno, da bo izgnan kakor drugi inozemci. Zubkov je izjavil, da se namerava s svojo soprogo v kratkem izseliti v inozemstvo.

Nova francoska podmornica
Pariz, 24. febr. g. Davi so v Cherbourg-u z velikimi svečanostmi spustili v morje novo podmornico «Redoutable». Nova podmornica je 95 m dolga, 10 m široka in ima 1560 ton.

Madžarski «numerus clausus» sprejet
Budimpešta, 24. febr. s. V poslanski zbor nico je bil danes v splošni debati osnutok o numerusu clausus sprejet s 139 proti 33 glasovom.

Nova monoštrska afera

Nenadna komplikacija v monoštrski aferi je presenetila vso Evropo. Zadeva za investigacijo se je pletla tako počasno in se je obravnavala z nekimi strmi tako čudno, recimo morda: z nevoljo, da je bila povsem razumljiva skepsa o obsegu uspeha investigacijskega postopanja.

Ali zdi se, da je bila ta skeptičnost vendar nekoliko pretirana. Zakaj Madžarska je dobila ipak zelo velik strah pred investigacijo in jo je hotela preprečiti s tem, da je vtihovalno orožje uničila.

Ze sam fakt, da je Madžarska odredila razprodajo vtihovalnega orožja, priča, da je postala afera zelo neprijetna. Prav tako je gotovo, da monoštrske razprodaje ni odredila sama iz svoje lastne uvidenosti, marveč da je dobila neke določene informacije od zunaj in da je po teh navodilih postopala. Za to trditve sicer ni mogoče navesti nikakih konkretnih argumentov, ali madžarsko postopanje kaže, da so se v Budimpešti zavedali, kako neugodno je zanje razpoloženje v Ženevi, sicer se ne bi zgodilo s strojnimi puškami to, kar se je.

Kakor se je že ponovno naglasilo, je to prvi slučaj investigacijskega postopanja. Zato procedura se ni povsem jasna in posebno se je to pokazalo, ko so Madžari ženevski Svet presenetili z znamenito razprodajo. Nihče ni bil pripravljen na to, nihče se ne ve, kaj je treba sedaj ukreniti, ker s takim slučajem, kakor je monoštrska druga afera, dosedanj določbe nikjer ne računajo. Vsako pa ima občutek, da se je zgodilo nekaj nepravilnega in kitajski pariški poslanik, ki je kot predsednik Društvenega Sveta zahteval od madžarske vlade, da sistrira razprodajo, je ravnal popolnoma pravilno in v duhu evropskega pravnega pojmovanja, čeprav za intervencijo ni imel formalne opore v poslovniku.

Madžarska nikakor ni imela pravice, izvesti razprodaje. Tu ne gre samo za tovrstno blago, ki je, recimo, izgubilo naslov prejemnika in pošiljalca, marveč gre za vtihovalno orožje, ki se sploh ne sme uvažati v državo in ki ga potemtakem madžarske državne oblasti nimajo pravice razprodajati. Bilo bi smešno, ako bi se tako postopanje pripoznalo, odnosno toleriralo; zakaj v tem primeru je za državo, ki se ji omejuje oboroževanje, stvar zelo enostavna; uvažuje se pač orožje in javno razprodaja. Kdo pa more garantirati za kupce; majhna reč je državni oblasti, da da po lokalnih trgovcih nakupijo orožje v obliki »starega železa«, zase seveda. Poroka se že sedaj, da v vagonih ni bilo več vse ono orožje, kakor ob času, ko se je vtihovalstvo razkrijlo.

Društvo narodov se nahaja tedaj danes še pred resnejšo nalogo nego poprej. Sedaj gre še bolj za prestiž Ženeve in njene mednarodne avtoritete. Ako Svet ne pokaže, da se po madžarskem receptu ne smejo reševati vtihovalske afere ter da se na ta način ne smejo brskirati ženevske določbe, tedaj mora njegova avtoriteta pasti ne le v tem pogledu, marveč tudi v drugih zadevah, tičočih se mirovnih ali mednarodnih določb. Sodimo tedaj, da si Madžari z naglo »likvidacijo« vtihovalskega materiala niso toliko koristili, kakor morda mislijo, marveč da so se bolj obrnili nase pozornost Evrope in sveta sploh. Ako ne gre drugače, se bo morala nad Madžarsko obnoviti vojaška kontrola, na vsak način pa se mora preprečiti, da bi se slično aranžiranje igre ponavljale v bodoče. Kakor je razvidno iz poročil, imajo merodajni faktori pri Društvu narodov pravilno sodbo o situaciji in nam je potemtakem pričakovati, da se nad Madžarsko pravica aplicira v vsem obsegu.

Mussolini o zunanjem in notranjem položaju Italije

a. d. — Rim, 22. februarja
Na zadnji seji min. sveta je Mussolini poročal o zunanjem in notranjem položaju Italije. Njegovo poročilo je bilo izredno kratko. Evo vam ga v celoti:

»Od zadnje seje min. sveta pa do danes ni bilo v zunanji politiki dogodkov, ki bi bili vredni posebne omembe. Tudi v notranji politiki ni ničesar, kar bi bilo treba zabeležiti. Dobo od 21. decembra pa do danes so obvladovali učinki valutne reforme. Srečni učinki. Ti učinki se morejo izraziti takole:

Jasni znaki, da se je zopet opomoglo več panog poljedelstva in industrije; stalnost nezaposlenosti, ki ima deloma svoj izvor v časovnih vzrokih; splošno ravnotežje v cenah.

Fašistični zbori so pokazali, da se mase vedno globlje oklepajo režima, in pokazali so granitno kompaktnost stranke. Razsodba delovnega sodstva v stvari mornarjev in njej sledeči veliki sporazum med kovinski in industrijskimi delavci sta dokazala sveto, da korporativna organizacija države posluje v polni meri v zadovoljstvo vseh prizadetih.

Nekaterim političnim in sindikalnim ukrepom današnjega min. sveta je namen, da zaznamujejo novo odločilno etapo v postopnem stvarjanju italijanske fašistične države. Te ukrepe, ki gredo od davčne reforme do nameščevanja uradov, preveča enotna misel in odgovarjajo vsi, kakor so različni med seboj, organizacijski načrti in fašističnemu načelu edinstva.

To in nič drugega ni povedal gospod Mussolini v svojem uvodnem poročilu.

Torej od 21. decembra lanskega leta sem,

ko se je zadnjič sesnil italijanski min. svet, ni bilo v vsej italijanski zunanji in notranji politiki prav nič takega, da bi bilo vredno posebne omembe. Da se je v tem času podaljšal odpovedni rok italijansko-jugoslovenske prijateljske pogodbe, je potemtakem za Mussolinija tako brezpomemben dogodek, da se mu ne zdi vredno, da bi ga omenjal. In vendar se je o tej stvari razpisaval italijanski tisk tedne in tedne, mesece in

mesece in le bilo celo grozjenj, ki so šle daleč preko vsakdanjosti. In potem prihod novega francoskega poslanika v Rim, ki pomenja pričetek urejevanja francosko-italijanskih in posredno tudi italijansko-balkanskih odnosov! Pa prihod rumunskega tiska postavil odnose med Italijo naj bi bil vsaj po zagotavljanju italijanskega tiska, postavil odnose med Italijo in Rumunijo in posredno tudi odnose med Italijo in Malo antanto na popolnoma prenovljeno podlago! Vse to — da omenim le te tri najvažnejše dogodke zadnjega časa — se ni zdelo gospodu Mussoliniju vredno omeniti!

In potem v notranji politiki tudi ničesar, kar bi bilo vredno, da bi se omenjalo posebej. Samo učinki valutne reforme, srečni

učinki, so se zdeli vredni gospodu Mussoliniju, da jih je omenil posebej. Da, res srečni učinki, kakor n. pr. zastoj skoraj vse velike italijanske industrije in izvozne trgovine, pa porast draginje zlasti v obmejnih krajih, kar je v polnem protislovju s trditvijo gospoda Mussolinija o znakih, da se je zopet opomoglo več panog poljedelstva in industrije. Gospod Mussolini je tu pač pozabil povedati, zakaj je prišel prav sedaj na dan s tako imenovano »riževno bitko«, ki naj bi izvela italijanske pridelovalce riža in riževno industrijo iz njihove krize, katere je že dosegla vrhunec, malo ne popolno porubo le skoraj najvažnejše italijanske narodno gospodarske panoge.

In stalnost brezposelnosti! Da, ta je res stalna, ali ne v tistem smislu, kakor je menil Mussolini, da namreč niti ne raste, niti ne pada, pač pa je stalna, tako da se nikakor ne da ublažiti, čemer pa ni vzrok sedanj letni čas, temveč le zgoraj omenjeni zastoj industrije in trgovine, pri čemer pa je treba pripomniti, da italijanske uradne statistike poznajo le tiste brezposelne, ki v smislu zakona o zavarovanju za brezposelnosti dobivajo podporo, nikakor pa ne tistih, ki love dušno od dne do dne in ulove morda vsak teden po eno, ostalih šest dni pa morajo križem držati roke. Je pač s to stvarjo enako, kakor z »ravnotežjem v cenah«, ko kazalo za življenske potrebščine po uradni statistiki za 1. januar t. l. izkazuje v Trstu nad 98, v Milanu okoli 90, v Bielli pa nekaj nad 85. Lepo tako ravnotežje v cenah, če je treba družini petih oseb v Trstu za njene enotedenske življenske potrebščine 8 lir več kakor v Milanu in pa 13 več kakor v Bielli!

A kako se mase vedno globlje oklepajo režima! Ni vrag, ko stoji za njimi cela vojska fašistične milice in ves ostali aparat fašističnega režima, fašistične stranke, sklenjene v granitno kompaktnosti okoli režimskih jasl!

Na ta način seveda tudi nikakor ni čudno, da korporativna organizacija države posluje v polni meri. Saj mora, ko ni nikogar, ki bi se drznil uprati!

Borba proti hegemonistom Komunike KDK o poteku krize

Ljuba Davidović je prelomil svoje obveze na ljubo hegemonističnim interesom. — Dva pota za KDK. — Fronta proti prečanski fronti hegemonistov

Beograd, 24. februarja p. Vodstvo KDK je izdalo danes o vzrokih in značaju zadnje vladne krize sledeči komuniké:

1) Predsednika KDK sta pokrenila takoj po prvem sestanku Narodne skupščine dne 5. oktobra 1927. akcijo za ujediničenje celokupne demokracije v parlamentu in izven njega, da bi dobila država režim, ki bi bil sposoben za velike demokratske reforme. KDK je uporabila vse svoje sile, da dvigne g. Ljubo Davidovića kot voditelja združene demokracije in mu je označila sigurno pot, po kateri bi po določenih načelih parlamentarizma lahko postal predsednik takšne koncentracijske ali koalicijske vlade, v kateri bi sodelovali samo po svobodni volji naroda izvoljeni poslanci in ki bi se po svoji sestavi značila popolno spremembo sedanjega policijskega plačakaškega režima. Ta sigurna pot, na katero je KDK napotila g. Ljubo Davidovića je bila osnove skupnega parlamentarnega kluba ujediničene demokracije, ki bi bil v vsakem slučaju tudi številčno močnejši od vsake druge parlamentarne formacije in bi v vsaki krizi predstavljal težišče in središče za sestavo vsake nove vlade.

G. Ljuba Davidović je izjavil ustmeno in se obvezal tudi pisмено z znano svojo brzojavko na predsednika HSS v Zagrebu, da bo storil odločne korake za ujediničenje demokracije in je celo naglašal, da bo osnoval skupen klub brez ozira na to, kakšno število njegovih poslancev pristane na ta predlog. A ne samo, da g. Davidović tega ni storil, niti ni stavil svojem klubu predloga za osnove skupnega kluba združene demokracije. Edino, kar je napravil g. Davidović je bilo osnovevanje izvršnega odbora združene demokracije, ki je predstavljal maksimum tega, na kar je njegov klub lahko pristal. Toda g. Davidović je pojmoval ta odbor tako, da tvorijo samo medsebojno zvezo demokratskih klubov, ne pa tudi enotno akcijo, kar je dokazalo najbolj dejstvo, da je sklenil sporazum z g. Vukičevićem brez vprašanja in odobritve tega odbora, s čimer je ta odbor ope ispo brezpredmeten.

2) To neodločno in omahljivo postopanje g. Davidovića v vprašanju ujediničenja demokracije, je tako obrabilo današnjega faktičnega voditelja radikalnega kluba, da je celemu klubu vsilil sklep, da more biti predsednik koncentracijske vlade samo radikal. V praksi se je izvajal ta sklep tako, da je lahko predsednik koncentracijske vlade v vsake druge vlade samo g. Vukičević. Namesto, da bi po tem sklepu radikalnega kluba zavzel odločno stališče v zajednici z izvršnim odborom združene demokracije, je g. Davidović tudi sam pristal na ta sklep s tem, da je sklenil sporazum z g. Vukičevićem. S tem svojim postopanjem je g. Davidović sankcioniral dosedanje nasilne metode policijske Vukičevićeve vlade in se končno odrek sodelovanju z ostalimi demokratskimi strankami. Izjavljajoč se za lažni parlamentarizem, ki temelji na nasilnih volitvah in falzificiranju volilnih rezultatov, hoče g. Davidović opravičiti zapuščenost združene demokracije in sestavo protiprečanske fronte, ki je bila z njegovim sporazumom z Vukičevićem instalirana na vladi v Beogradu.

3) Vsi poskusi, da se sestavi vlada koncentracijske, so se vodili s strani predstavnikov radikalne in demokratske stranke neiskreno z namenom, da se KDK in s tem toredi tudi krajem, ki jih KDK predstavlja, do deli popolnoma podrejena na postranska vloga. To se je pokazalo z odklonitvijo vseh stvarnih pogojev KDK, ki streme za uveljavljanjem načela enakosti in enakopravnosti in za spremembo sistema državne uprave, kakor tudi s tem, da so KDK v vladi nudili popolnoma brezpomemben položaj. KDK je bila zaradi tega postavljena pred

alternativo, da ali prevzame postranska ministristva v vladi, sodeluje v njej brez dovoljnega vpliva in služi hegemonistični politiki protiprečanske radikalno demokratske fronte, ali pa da v opoziciji nadaljuje svojo borbo proti brezpravnosti in proti brezobzirni eksploataciji vseh prečanskih krajev za zmago načela enakosti in ravnopravnosti, ki edino lahko zagotovi blagostanje in zadovoljstvo vsega našega naroda ter moč in veličino naše države.

KDK se je odločila drugo, pojmoječ popolnoma pravilno, da je »zgradba trdnega gradu« sporazuma Vukičevića in Davidovića bojna napoved KDK in pravega parlamentarizma, za katerega se je KDK vedno izjavljala zlasti v svojem zagrebnem sklepu z dne 21. januarja 1928, v katerem je naglasila, da more biti nosilec in predstavnik koncentracijske samo svobodno izvoljen narodni poslanec. Zaveda pa se tudi, da se hoče s tem sporazumom učvrstiti partizanstvo v naši državi, ki razjede njene življenske sile in ogroža našo bodočnost.

Odlučili so se iz teh razlogov za nadaljevanje svoje velike borbe proti lažnemu parlamentarizmu, partizanstvu, hegemonizmu, nasilju in korupciji, računa KDK v tej svoji borbi na sodelovanje in podporo vseh zdravih sil našega naroda in faktorjev našega javnega življenja.

V svoji nadaljni akciji v parlamentu ima KDK popolnoma svobodne roke proti vsem ostalim skupinam in se bo opredelila po splošnih narodnih in državnih interesih in po specialnih interesih krajev, ki so ji poverili svoje zaupanje.

Politično mrtvilo v Beogradu

Beograd, 24. februarja. p. Današnji dan je potekel brez važnejših političnih dogodkov. Po skrajni nervoznosti zadnjih dni vladne krize je nastopila sedaj umevna reakcija, ki se kaže v popolnem političnem mrtvilo. Ker je sejava Narodne skupščine sklicana šele za prihodnje sredo, je večina poslancev odpotovala v svoja volilna okrožja, tako da je tudi v Narodni skupščini prazno in pusto. Ministri so danes inspicirali svoja ministristva in se informirali o tekočih poslih. Pri Vukičeviću je bilo tekom dneva več resornih konferenc. V avdienci na dvoru so bili sprejeti prometni minister general Milosavljević, minister za izenačenje zakonov dr. Sumenkovski, prosvetni minister Milan Grol in ministristki predsednik g. Vukičević.

Zvečer od 5. do 9. se je vršila seja ministrskega sveta, ki pa je bila posvečena izključno le resornim zadevam.

Odbor šefov vladnih strank

Beograd, 24. februarja. i. V smislu predloga gosp. Davidovića ob priliki sklenjenega sporazuma z gosp. Vukičevićem, je bil danes sestavljen odbor šefov vladnih strank. V tem odboru so gg.: Vukičević, Davidović, dr. Korošec in dr. Spaho. Ta odbor bo razpravljal o vseh vprašanjih, ki pridejo v razpravo v ministrskem svetu ali v Narodni skupščini, zlasti pa o vprašanjih, glede katerih vladajo v vladnih strankah različna naziranja. Z ustanovitvijo tega odbora se hoče gosp. Davidović izogniti neprestanim sporom v vladi sami, ki so bili zlasti pod prejšnjo Vukičevićevo vlado na dnevnem redu.

Mal korak k decentralizaciji

Beograd, 24. febr. i. Minister pravde je izdal podrejenim organom na Hrvatskem in v Slavoniji pooblastilo, da v svojem delokrogu odločajo o sprejemu, odpuščanju, napredovanju in o dopustih zvanikov, dnevniharjev in drugih nižjih državnih uslužbenecv njegovega resora. Ta odlok stopi v veljavo s 1. aprilom t. l. (Upam, da bo izdan enak odlok čim prej tudi za Slovenijo in druge pokrajine. Op. ur.)

Besede mesto kruha

Seja ministrskega sveta. — Lepe besede, od katerih pa gladujoči ne morejo biti siti. — Poseben zakon za prehrano pasivnih pokrajin

Beograd, 24. februarja, p. Zvečer od 5. do 9. se je vršila seja ministrskega sveta; med drugim je ministrski svet odobril ministru za narodno zdravje kredit v znesku 10 milijonov dinarjev za nabavo materiala za zgradbo vodovoda v Varsu. Ministru za poljedelstvo je bila odobrena razdelitev čiste ga dobička državne razredne loterije 19. kola v znesku 25.185.780 Din ter kredit v znesku 3 milijone dinarjev za regulacijo Save. Prometnemu ministru je bil odobren kredit za nabavo železniškega materiala. Nadalje je ministrski svet odobril od ministra za šume in rude predloženi pravilnik za pogodovanje goličav. Odobreno mu je bilo tudi najetje posojila v znesku 20 milijonov dinarjev pri Državni hipotekarni banki za zgradbo stanovanjskih hiš za gozdarje v Južni Srbiji.

Glavni del razprave ministrskega sveta pa je bil posvečen vprašanju prehrane pasivnih krajev. O tem je bil po seji ministrskega sveta izdan komuniké, ki pravi med drugim:

»Živil je v državi dovolj, zlasti pšenice, tako da je uvoz živil iz inozemstva nepotreben in tudi ni misliti na prepoved izvoza iz naše države. Poleg tega so bili že dovoljeni in bodo še dovoljeni krediti za javna dela, da se nudi na ta način ljudem zaslužek. Tako je bil med drugim odobren kredit 8 milijonov dinarjev za zgradbo cest v

Crni gori, Sandžaku in Dalmaciji. Počevana je bila produkcija premoga v državnih rudnikih. V državi se gradi trenutno 380 km železniških prog, pri čemer je zaposlenih okrog 20 tisoč ljudi, ki prejemajo najmanj po 20 Din dnevne mezde. Okrog 5 tisoč ljudi pa je zaposlenih pri zgradbi drugega tira na progi Beograd-Zagreb. Vrh tega bo vlada podvela zakonske mere, da bodo lahko občine dobile posojila pri Državni hipotekarni banki v svrhu prehrane gladujočega prebivalstva. Podvzeti bodo tudi koraki, da trgovci in druga podjetja, ki razpolagajo z večjimi zalogami živil, ne bodo mogli povisati cen.

»Na današnji seji ministrskega sveta je bil izvoljen poseben ministrski odbor, da izdela načrt zakona, ki bo reguliral vsa vprašanja, ki se nanašajo na prehrano, s čimer bo omogočena hitra in nujna pomoč vsem, ki trpe pomanjkanje. Določeno je, da se nudi pomoč v obliki zaposlitve, potom posojil v prehrani ali denariju ter potom večjih ali manjših podpor. Ministrski odbor bo pri izdelavi tega zakona rešil vprašanje kreditov, način podeljevanja podpor in vse drugo, kar je s tem v zvezi. Odbor ima nalogo, da izdela svoj načrt tekom dveh dni in da ga predloži na prihodnji seji ministrskega sveta, tako da bo kot nujni zakonski predlog predložen na prvi seji Narodne skupščine.

„Orjuna“ obtožuje italijanski konzulat v Ljubljani vojaške špijonaže!

Nova razkritja „Orjune“. — Nedopusten molk naših oblasti

„Orjuna“ nadaljuje z razkritji o italijanski špijonaži in prinaša v svoji včerajšnji številki tekst odgovora, ki ga je na tozadevno vprašanje poslal italijanskemu poslanstvu v Beogradu tukajšnji italijanski konzulat. Iz dokumenta, ki ga je objavila „Orjuna“, pretekli teden, je bilo razvidno, da sta dobila italijanska generalna konzulata v Ljubljani in Zagrebu nalog, naj dožene ta podrobnosti o nameravanih manevrih naše vojske ob italijanski meji. Sedaj objavlja „Orjuna“ odgovor, ki ga je poslal ljubljanski generalni konzul g. marchese Gavotti italijanskemu poslanstvu v Beograd. Odgovor se glasi:

Ljubljana, 23. septembra 1927.
Leto V.
Poročilo, ki se nanaša na brzojav poslanstva z dne 5. t. m.
Nr. 6387.

Sklicujoč se na zgoraj navedeni brzojav gornjega poslanstva, čast mi je javiti — če so zaupne informacije, ki sem jih v tem oziru dobil, pravilne — da se manevri na področju dravske divizijske oblasti (Slovenija) ne bodo vršili niti v tekočem mesecu, niti v oktobru.

Blagajnik divizije ni dozdaj dobil niti običajnega predpisa, niti za kritje stroškov predvidenih manevrov potrebnega denarja. Dravski artiljerijski polk nima za

manevre potrebne municije in rezervni častniki, ki so bili, kakor sem že javil, povzani prošli mesec na večje, so bili vsi odpušeni.

Ni pa neverjetno, da se bodo vršili manevri — četudi ne v velikem obsegu — prihodnjega novembra, kakor hitro bo vojaška komisija, ki proučava sedaj teren na meji, podala šetu generalnega štaba svoje poročilo.

Ta komisija sestoji iz dveh generalov, štirih višjih generalstabsnih častnikov in še iz nekaterih drugih častnikov različnih rodov vojske. Ta komisija je medtem že proučila teren od Sušaka do Logateca, se nahaja sedaj na Vrhniki pri Ljubljani in bo nadaljevala svoje študije do avstrijsko-jugoslovenske meje.

Če ima gornje poslanstvo nove tozadevne informacije, ki se ne bi ujemale s mojimi tukaj navedenimi, bom hvalečen V. (aš) E. (kseeleenci), če me bode te tem informirali. Gavotti.

Dosedanja razkritja „Orjune“ niso bila demantirana, zato jih pač smemo smatrati za avtentična. V tem primeru pa gre za mednarodni škandal, katerega ni mogoče spraviti z dnevnega reda samo z molkom. Javnost zato upravičeno zahteva od vlade, da pove, kaj ona ve o tem in kaj pravi k temu. Razjasnitev je nujno potrebna, nadaljnji molk naših oblasti nedopusten.

Pogajanja z Italijo

Beograd, 24. februarja. p. Danes je poselil pomočnika zunanjega ministra italijanski poslanik general Bodrero ter imel z njim daljšo konferenco. Ko je odhajal iz zunanjega ministristva, je izjavil vašemu dopisniku, da gre za ureditev odnosa med Italijo in našo državo. Izrazil je upanje, da bo v najkrajšem času dosežen sporazum o vseh še nerešenih vprašanjih.

Zanimanje v Nemčiji za naš Jadran

Split, 24. februarja. n. V Wiesbadnu je bilo te dni osnovano društvo, ki propagira v Nemčiji izlete v Jugoslavijo, zlasti na naše Primorje. Sličen urad bo v kratkem odprt tudi v Berlinu. Začetkom aprila bo organiziran večji skupen izlet v Dalmacijo, za katerega se je že sedaj prijavilo več sto interesentov.

Ratifikacija konvencij z Madžarsko

Beograd, 24. februarja. p. Danes sta v zunanjem ministristvu pomočnik zunanjega ministra gosp. Pavelli in madžarski poslanik baron Forster izmenjala listine o ratifikaciji konvencij, ki so bile nedavno sklenjene med našo državo in Madžarsko. Konvencije se nanašajo v glavnem na obmejni promet.

Izdatki za kolonizacijo

Beograd, 24. febr. i. Glasom poročila ministristva za agrarno reformo je bilo od 1. aprila 1925. do konca lanskega leta izdanih v kolonizacijske svrhe 24.263.773 dinarjev.

Madžarski proračun

Budimpešta, 24. febr. s. Proračun za leto 1928-29, ki ga je danes finančni ministrist Bud predložil poslanski zbornici, izkazuje s skupnimi dohodki 1300 milijonov pengov prebitek v iznosu 2.456.710 pengov.

Rudarska stavka na Češkem

Praga, 24. febr. s. Češkoslovaški tiskovni urad poroča, da so rudarji v kladnoškem revirju predložili svoje zahteve za 20odstotno povišanje mezd in akordov. Odgovor hočejo imeti do jutri 25. t. m. Ker je doba prekratka, bodo najbrže rudarji jutri obveščeni, kdaj se bodo mogli na tej podlagi pričet pogajanja. Položaj je vsekakor precej resen.

Mraz v Grčiji

Atene, 24. febr. (bc.) Povsod vlada oster mraz. V Atenah je zapadel 30 cm visok sneg.

Gibanje SDS v mariborski oblasti

Dve novi krajevni organizaciji stranke v Prekmurju.

Tekom zadnjih tednov se je zopet izvršilo večje število občnih zborov krajevnih organizacij SDS v mariborski oblasti in ustanovili ste se tudi dve novi v Prekmurju v srezu Dol. Lendava, in sicer v Lipi pri Turnišču in v Gančanih pri Belčincih.

Dne 2. t. m. je bil občni zbor k. o. SDS v Sv. Vidu pri Grobelnem v prostorih g. Jakoba Goleža. Organizacija se je ustanovila še le pred letom dni, pa se pod vodstvom uglednega kmetovalca Franca Goleža lepo razvila in le tu je pri občinskih volitvah častno nastopila. Zborovalci so razpravljali tudi o važnih gospodarskih zadevah, zlasti glede občinske ceste Grobelno-Ločnica-Zibika-Pristava ter so izrekli željo, naj bi se okrajni zastop in oblastni odbor zedinila. Da se cesta pretvori v okrajno cesto.

Dne 8. t. m. se je v Gančanih pri Belčincih ustanovila nova krajevna organizacija pod predsedstvom vrliga posevnika Jožefa Mavčeca. Organizacija šteje danes 32 članov in obeta postati ena izmed najboljših v Prekmurju.

Dne 17. t. m. je bil ustanovni zbor organizacije SDS v Lipi pri Turnišču. V odboru organizacije so ugledni kmetovalci in obrtniki.

Dne 19. t. m. je bil v Podčetrniku silajno obiskan občni zbor tamne organizacije v prostorih g. Staroveškega. Organizacija v Podčetrniku pod predsedstvom lekarnarja in župana g. Lovra Juršeta je izlovala tekom let svojega obstoja že težke bole pri raznih občnih in drugih volitvah, vedno častno. Njena zasluga je, da imajo danes tudi skoro vse okoliške občine Imeno. Sopotne in Vrštani napredne župane.

Istega dne je bil tudi v Podsedri pri g. Joško Zupanu lep občni zbor KO. Organizacija si je izvolila predsednikom g. Alojzja Belinška in v odbor same ugledne tamonje može in mladeniče. Tudi ta organizacija se je tekom zadnjega leta lepo razvila in šteje danes okoli 40 organiziranih članov.

V Gornji Bistrici v srezu Dol. Lendava je bil občni zbor organizacije dne 20. t. m. Predsedstvo organizacije je prevzel spoštovani kmetovalec Andraž Grai ml. V članje-nih le 25 članov.

Značilno je, da se organizacija SDS tekom zadnjih tednov zlasti v Prekmurju lepo razvija.

Naši kraji in ljudje

Življenski jubilej Vilka Weixla

Mladostno gibčni Vilko Weixl že 50 let! In vendar. Življenje teče hitro, prehitro, posebno onemu, ki je dan in noč v delu in tako so tudi g. Weixla potekla, preden je menda z nami vred on sam to opazil.

Vilka Weixla pozna vsa Slovenija. O njegovi življenjski borbi vsebuje izdane podatke »Spominska knjiga«, izdana l. 1926. ob 50 letnici Gremialne trgovsko-nadaljevalne šole v Mariboru. Življenje mu je prineslo nebroj razočaranj, trdega boja za obstanek, a ostal je pri tem ista dobričina, isti idealist in neumorn delavec, »ki živi, umre brez denarja.«

Vilko Weixl se ni nikoli niti po vojni v lastni egoizem, ampak je vsikdar mislil tudi na druge; zlasti mu je bila mar skrb za splošno procvit slovenske trgovine v Mariboru. Po precejšnjem boju so si slovenski trgovci izvojevali premoč v Trgovskem gremiju in Vilko Weixl je postal l. 1919. njegov prvi slovenski predsednik ter je ostal še danes ob splošnem zaupanju slovenskih in nemških trgovcev. To mu daje najboljšo spričo: Čeprav je bil Vilko Weixl vedno v prvih bojnih vrstah narodne obrambe, je s svojim zglednim žrtvovanjem vsega prostega časa in nešteti celih delavnihi dni obvladal svojo častno postojanko. In danes je ravno mariborski Trgovski gremij med najagilnejšimi, vsikdar na mestu baš po zaslugi svojega predsednika, ki je letos tudi predsednik Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo. Odlične mariborske gospodarske ustanove štejejo Vilka Weixla med člane svojega vodstva: Narodna banka, Mestna hranilnica. Posojilnica in že dolgo leta tudi občinski svet mesta Maribora.

Nedvomno pa pomeni 50 letnica gospoda Vilka Weixla šele pričetek sadov, ki jih mora žeti njegovo dolgoletno, nesebično delo za — druge. Želimo mu, da bi prinesla druga polovica

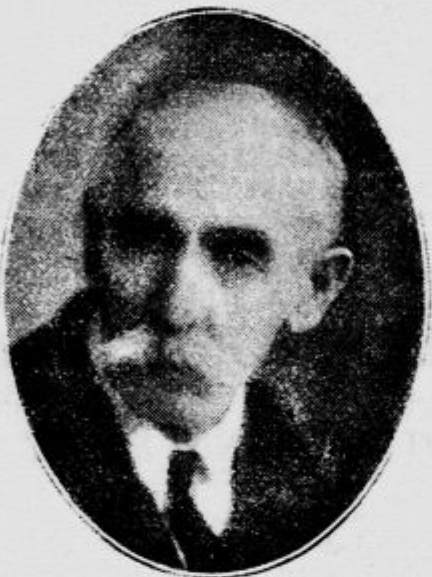
stoletja Weixlovega življenja tudi njemu vsaj nekaj pozitivnega iz koristi, ki so jih imeli doslej drugi od njegovih žrtvi!

Dr. Avg. R.-n.

Matija z Javornika in druge čvrste korenine na Jese- nicah

Jesenice, 25. februarja

Danes Matija led razbija. Pri nas na Javorniku pa goduje z imenom tega slavnega patrona izredno čvrst možak, pristna slovenska korenina, g. Matija Pirc, mizar pri KID na Jesenicah. Nedavno je g. Matija Pirc praznoval 84letnico svojega življenja ter 56-letnico službovanja pri enem in istem podjetju. Je vsekakor najstarejši delavec ne samo na Jesenicah in okolici, temveč po vsem Gorenjskem. Kljub svoji visoki starosti je raven kakor sveča. Visok in prožen, kakor da je ravnokar prišel od vojakov. Pomilovalno lahko gleda na 60 do 63letne moške, ki se že davno nahajajo v zaslužnem pokoju, on pa še vedno mlad in uren, da ga ne dohaja noben infanterist na cesti in noben turist na strmih

Rodil se je dne 20. februarja 1844. v Vavtavišah na Dolenjskem. Kot dober mizarški strožilec je bil pozvan leta 1872 v Stare Fužine v Bohinju kot mizarški predelavec v takratne rudnike in plavže barona Zosa, ki so pozneje prešli v last sedanje Kranjske industrijske družbe na Jesenicah. Spominja se prav dobro onih težkih časov, ko je bila železna industrija še v povojih in ko je moral delavec delati dnevno 12 do 16 ur nepretrgoma. Da je zaslužil po 15 do največ 30 goldinarjev na mesec. S prenosom železnih podjetij na Jesenice se je preselil v te kraje tudi g. Pirc. Živel je vse življenje zelo solidno, privoščil si je le tu in tam kakšno četrtinko vina. Resno bolan ni bil nikoli, kajti trdo delo, solidno življenje ter gibanje in prosti naravi ga je učvrstilo in storilo odpornega. Kratkotrajno mu ni verjeti, da je dopolnil že 84. leto. Na upokojitev še prav nič ne misli. Penzijo, pravi, je le za stare in bolne ljudi in da bi se on, 84letni mladenič, meril s 60letnimi starčki, to ne gre. Prepričan je, da bo še dolgo hodil v tovarno služiti svoj vsakdanji kruh. Možu, ki je vse svoje življenje narodno zaveden delavec ter vseskozi veren pristnik napredne ideje in odločen sodelavec SDS, čestitamo tudi mi Naj nam ostane ohranjen še mnogo let čil in zdrav kakor je danes.

Poleg Matije Pirca imamo na Jesenicah še celo vrsto čvrstih korenin. Pr. Kranjski industrijski družbi so te dni praznovali odnošno bodo praznovali jubilej dela naslednji vrli možje:

Delovodja g. Karol Ažman (zaposlen pri podjetju 55 let), delovodja Peter Rozman 46 let delovodja Alojzij Čop 45 let, mehanik Nikolaj Bernard 59 let, mizar Matija Pirc 56 let, mizar Lovro Markizeti 54 let, delavec Miha Globoknik 54 let, ključavničar Franc Mencinger 52 let, delavec: Ivan Markizeti 52 let, Anton Markizeti 50 let in Ivan Ravnik iz Radovne 50 let; kurjač Matevž Zupanc 49 let, delavec Josip Svetlina in Blaž Plasin z Javornika po 49 let, Franc Bohinc in Josip Rozman z Javornika po 48 let, valjavec Ivan Preželj in Jakob Šoberl ter kovač Luka Šoberl po 48 let; strojnik Vinko Lavčičar, predvaljavec Janez Rozman, delavec Valentin Pretnar in Lovro Zevmca po 48 let; valjavec Franc Preželj, predelavec Anton Lečof ter žičar Janez Markizeti po 45 let; delavec Pavel Zalokar 44 let, stru-

žilec Matevž Rabič 43 let, valjavec Ivan Rabič 42 let, delavec Ivan Sodar 42 let, valjavec Jakob Arh 41 let ter litar Anton Mencinger 40 let.

Vsi navedeni so za svoja leta razmeroma dobro ohranjeni. Še na mnoga leta!

Fordova razstava v Ljubljani

Včeraj dopoldne je bila v zeleni dvorani hotela Uniona otvorjena razstava novih Fordovih avtomobilov.

Stare Fordove avtomobile smo v Evropi vedno gledali z nasmehom. Za naš okus niso bili, čeprav je bila njihova konstrukcija boljše od avtomobilov evropskih tvornic. Vse to je imel Ford pred očmi, ko je pred kratkim izdeloval nov, moderen model, ki naj bi se skladal tudi z estetičnimi in ne samo praktičnimi zahtevami današnjih interesov. Njegov načrt se mu je po vsem posrečil, tako da so bili zadržani vsi, ki so si ogledovali njegov najnovejši avtomobil.

Pozornost vzbujala predvsem lepa linija karoserije in okusna ter harmonična sestava barv. Karoserija je elegantna in estetična. V tem pogledu nas sedaj novi Ford voz popolnoma zadovoljuje. Razen tega ima pa še novo konstrukcijo od hladiča do zadnje osi.

Med posebnimi vrlinami je treba omeniti, da razvija novi avtomobil z lahko izredno visoko brzino od 96 do 104 km na uro. Motor ima 40 HP, sijajno akceleracijo, deluje brez tresljajev in porabi 8 do 12 litrov bencina na 100 kilometrov, kar pomeni velik prihranek goriva.

Nov sistem mazanja in uživanja, dovršeno hlajenje, novo gonilo in nena- vadno lahko upravljanje so nadaljnje tehnične prednosti novega Fordovega voza. Razstava je vzbujala tudi v Ljubljani izredno veliko pozornost. Novi model so si ogledali ne samo številni interesi, ki so tako rekoč že perfektni strokovnjaki v avtomobilistiki, marveč tudi vsi oni, ki ga želijo imeti. Razstava ostane odprta še danes in jutri.

Klerikalni „Lastni dom“ v Mariboru

Maribor, 25. februarja

Pred kratkom so prinesli listi vest, da so odlični pristaši SLS ustanovili prepotrebno stavbno zadrugo, zvano »Lastni dom«. Na prvi bil je rekel vsak objektivno masleč človek: »Klobuk dol pred SLS, oni znajo!... Posebno so se razveselili ubogi brezstanovci, od katerih je marsikdo komentiral to vest v tem smislu, da se bodo zidale pomeni hišice, take na male obroke brez velikih stroškov itd.

Veseli so bili tudi taki, ki so po pridobljenih skušnjah na lastni koži občutili, kako pojmuje SLS socialno pravičnost in delo za dobrobit širših plasti; a končno so bili veseli tudi taki, ki so resno dvomili v to, da bi SLS res mogla ustvariti v Mariboru nekaj, kar bi bilo socialno obče koristno in trajno dobro.

Vsa ta pričakovanja pa so se razblinila v prazen nič, ko se je zvedelo iz avtentičnega vira, da stvar s famoznim »Lastnim domom« stoji takole:

Veleposestnik g. Scherbaum je odpovedal svojemu najemniku g. Henrikemu Senekoviču (gostilna »Pizenski vir«, Tattenbachova 5) gostilniške in kavarniške lokale ter mu dal na prosto, da se ali izseli ali pa na lemninski objekt kupi. Ker pa je stavil nekoliko previsoko vsoto za kupnino, je bil g. H. Senekovič, ki je medtem postal občinski odbornik na listi SLS, v veliki zadregi. Iz katere mu je pomagal na h tro roko improvizirani »Lastni dom«, pri katerem so razni SLS-veljaki podpisali znatne zneske po 50.000 Din in več. Ta »Lastni dom«, zadruga z o zavezo, hoče torej kupiti opisan kompleks, ki ji baš zato najbolj ugaja, ker leži na vogalu nasoroti Narodnega doma.

Rešitev svojega pristaša in obč. odbornika je sama na sebi res ganljiva gesta, vredna posnemanja. Četudi ne bi smele biti politične stranke zavarovalnice za svoje pristaše. Vendar pa ni lepo, da vlečejo brezstanovce za nos z obljubami, kaj se bo z dalo v svrhu pobiranja stanovanjske bede.

Nedelja v mariborskem gledališču: Popoldne ob 3. »Grofica Marica« po znanih cenah; ob 8. zvečer pa nad vse zabavna satirična komedija »Dobri vojak Švejk«, ki je pri premijeri kakor pri reprizi žela obilo uspeha in priznanja.

Mariborsko gostovanje »Burgtheatra« je preloženo na 12. marca.

Spored klavirskega koncerta pianistke Jadvige Poženelove v četrtek, dne 1. marca v Filharmonični dvorani Gabriel Fauré: I. Thème et Variations; II. a) Les Muletiers devant le Christ de Livija; b) Deodat de Séverac: Ménetrier et Glaneuxes III. Em. Chabrier: a) Bourrée fantasque; b) Marij Kogoj: Andantino sostenuto; c) S. Prokofjev: Marche. IV. Maurice Ravel: a) Prelude; b) Toccata iz suite Tombeau de Couperin. V. J. Albeniz: Triana. Vstopnice v predprodaji v Matični knjižnici.

Jadviga Poženelova, brez dvoma ena naših najprijaznejših koncertnih pianistik, ljubljanski koncertni publiko ljuba znanca, priredi klavirski koncert v četrtek, dne 1. marca ob 8. zvečer v Filharmonični dvorani. Pianistka Poženelova je izšla iz Matičnega konservatorija ter je potem dve leti študirala v Franciji in Španiji. Bila je odlična učenka znamenite Blanche Selva v Parizu, zato je skoro popolnoma naravno, da si je izbrala za svoj letošnji koncert v prvi vrsti francoski repertoar. Igra pa tudi dva slovena Serija Prokofjeva in pa slovenskega kompozita Marija Kocija. Predprodaja

V Mariboru ve vsakdo, da ima SLS vse polno strankinih prostorov in društvenih lokalov. Menda se gospoda ni skregala med seboj?

Ce ima gospoda denar (kar so tak dokazale lepe visoke subskribcijske vsote in tista pogajanja za »Wildhaus«), naj bi rajše ustanovila pravo stavbno zadrugo občne socialne koristi, ali pa naj bi one že obstoječe splošnokoristne in nestrankarske stavbne zadruge — moralno ali gmočno podprla! Potem bi imel Maribor pred takimi veljaki respekt!

Pri vsej stvari je delikatno to, da je g. Scherbaum naenkrat povišal kupnino za predmetni objekt — in prav ima! Saj je njegova last in kupci so pokazali polne mošnje, zato naj dajo, ker imajo.

O poteku usode tega »Lastnega doma« bomo še poročali. Za danes zadostuj to suho poročilo v bodrilo in tolažbo vsem tistim, ki so si obetali od nove stavbne zadruge »Lastni dom« lepe enodružinske hišice z vrtilkom pred vsako hiško, kar bo zidano proti plačilu malenkostnih mesečnih obrokov...

Bombe smeha in krohota izzove šele drugi del filma

Dobri vojak Švejk na fronti

Pride! Pride! Pride! Pride!

ELITNI KINO MATICA

Prečudna vaška zgodba o mesarju in kravi

Namesto Liske je mesar France zabodel svojega pomagača.

Šmartno pri Litiji, 24. februarja

Pust je maul, klobase in druge svinjske dobrote so pošle, zato ni bilo kmetu Luznarju prav nič všeč, da je že pepelnica prinesla pravo postno hrano. Pa je našel zvit možak kmalu izhod iz mučne zadeve. Kdo neki bi zares otepal skozi 40 postnih dni in še dalje suho špžo: zelje, sok in žgance, ko se pa kosček mesa tako prileže! Stopil je očanec s svojem prijatelju, ki streže živini po življenju, in mu je potožil, da mu primanjkuje krme, zato ne more rediti vseh repov kar jih muka doma v hlevu. Domenila sta se, da bo prišel drugo jutro France z mesarico in ostrim nožem na Luznarjev dom in bodo pobili odvisno kravo, da bo »budžet« v krmi v ravnotežju, Luznarjeva družina pa preskrbljena z mesom.

Drugo jutro, že na vse zgodaj je stopal mesar France z rabelskim orodjem na ramih, mimogrede pa je potkal na okno Črneta, ki ga je potreboval ob takih prilikah za asistenco. Ko sta prišla oba »pobjaba« na Luznarjev dom, v samotnem naselju, Gozd imenovanem, so jih tam že vsi pričakovali.

Nič hudega slutečo telico so potegnili iz hleva ter jo povelili na monšče Mesar in njegov pomočnik sta si zavijala rokave, že itak ostril nož je švignil še parkrat po brusu.

K ljubljani Liski je stopil pastirček, zadnjič, in jo jokavo potrepljal po glavi. Za slovo! Vsa zadovoljna, da je pastirček boža, je kravica pomolila, kakor običajno, iz gobca jezika in ga potegnila ljubemu prijatelju preko neumitega obraza. Fanta je kravici zadnji poždrav tako presunil, da je še bolj zalokal. Še mater se je nerodno storilo, ki je stala nedaleč s škafof v roki in čakala, da bo lovila kri.

Pa je že potezkal mesar France mesarico v rokah in jo dvignil. Kar rezko je pošlo, ko je priletela sekira Liski na čelo. Francej je bil z udarcem kar zadovoljen, saj je klecnla krava takoj na kolena, da so domač v sočutju uprli oči stran. Mesar je odvrgl sekiro, se obrnil in segel po nož, škaf pa kar z nogo brnil h kravi.

Asistent Černe pa se je močno zmotil, ker je prehitro popustil vrvi, ki jo je imela Liska okrog vratu. Udarec je kravo le za hip omamil: preden so se navzoči zavedli spremenjene situacije, je bilo že prepozno. Krava, ki jo je udarec šele raztogotil, se je skušala postaviti na noge in zdvijati. Černe, ki je sprevlel njen namen, se je vrgel na njo, se jo oklenil okrog vratu ter jo tiščal na tla.

V skrajno mučnem položaju pa je bil mesar. »Nezaslišano! Kaj takega! Da močni udarec ni »sedel« in mu krava morda še uide!« Mesar France je uvidel svojo strašno blamažo. Kdo ga bo še vzela za klavca? In zbadljivke, ki bodo padale na njegov račun in kožo! V skrb za dobro ime v svojem poklicu je tedaj France dvignil nož visoko v zrak, da prebije z enim samim udarcem upornik kravi žilo in ji izpusti pregrešno kri. Ves napet, prizor je trajal le stotinko sekunde. Dovolj pa jak Liski, da se je pogrnala sunkoma z zadnjimi nogami kvilsku, na njenem vratu ležečega Črneta pa je kar zaneslo naokoli, baš mesarju Franceju pod — nož.

Strahovit, nezaželen učinek! Noževa ostrina je udarila Črneta po stegnu, da mu je levo nogo prerezalo 15 cm v dolžino in iz globoke rane je brizgnila kri...

Kdo bi bil zdaj še mislil na Lisko in njen konec! Za ranjenca so takoj pripravili voz ter ga odpeljali v Litijo k zdravniku dr. Poldetu Ukmariju. Zdravnik je Černetu najprej rano očistil in nato zavezal. Ponesrečenec je tako menda izven opasnosti, ker sredi ni načeta nobena izmed večjih žil. Černe bo ostal do ozdravljenja v domači oskrbi. Bolniku ob prav dobro storila goveja juha. Pa je ne bo! Zvita Liska jo je po svoji rešitvi udarila z moka. Pastir jo je našel šele proti večeru v neki gozdni kotanji, med tem pa je domače posvetovanje že sklenilo, da se Liskina smrt odloži za nedoločen čas.

Ko je peljal pastirček, ves srečen seveda. Lisko proti domu, sta srečala užaljenega mesarja Franceja. Liska se je za hip pred njim ustavila in ga s pogledom oblela, da France ni vedel, ali izjavljajo ali hvaležno. In takrat je prav zategnjeno zamukala. Ko je bil France še mimo je prešerno vzdignila rep... In s pastirčkom sta se požurila hitreje proti domu.

Danes ob pol 5., četrta na 7., tričetrt na 8. in četrta na 10. svečana premijera:

Magorilna sestja

„V mestu ljubavi in pesmi“

(Des tanzende Wien)

LYA MARA

Ben Lyon

Film Straussove godbe, dunajskega razporeženja in gracije Lepi naravni pesnetki Dunaja, Pratra in Girzinga.

Pomnoženi orkester! — Cene navadno! Danes predprodaja vstopnic od 10. do 12. in od 3. dalje.

Telefon 2730 Kino »DVOR«

Mladi tatiči

Ljubljana, 24. februarja

V naravi prevladujejo lep jasni dnevi. Vse ožarja že dokaj toplo sonce, vendar veje mrzel veter, ki še ne pripusti, da bi se zemlja razgrela. Ne razgreje se, seveda, tudi ne zid, zato je treba v stanovanjih še vedno pridno nalagati v peč. Kurivo pa je drago in si nekateri še vedno skušajo pomagati, na ta način, da hodijo na kolodvor, kjer je ob progi naloženega kuriva po njihovem mnenju več kakor preveč.

Prednočnim okrog 23 ure je agent železniške policije Gosteničnik, sprehalajoč se po železniški progi v bližini glavnega kolodvora, nenaodoma zapazil na nekem vagonu tri temne sence. Tako je uvidel, da so na poslu tatovi. Vendar pa se ni podal ravni potom do vagona, marveč se je okrenil ter skušal od zadaj priti v bližino tatov. Ti pa so bili tudi previdni, opazivši ga, so v naglici poskakali na tla ter jo ubrali urnih krač po progi proti Zeleni jami pustivši nakradeno premož ter drva v vrečah na licu mesta.

Gosteničnik, ki se ni dal kar tako ugnati v kozji rog, jo je ubral za njimi ter med hišami zagrabil za obloko najbolj upehane ga tatu, dočim sta ostala dva bežala naprej.

Aretilam tat se je Gosteničniku legitimiral kot 16letni Pepe C. s Kodeljevega. Agent je Pepeta vodil s seboj proti mestu. Naenkrat pa je za njegovim hrbtom nastalo huronsko vpitje. Agent se je ozri in zapazil, da mu sledita ubežnika, ki sta prčela nenaodoma metati vanj kamenje, ki je padalo na njega kakor toča.

Za agenta je nastal, slasti ker se je stvar godila ponoči, izredno opasen položaj. Ker ga je eden kamnov zadel v vrat, je bil prsiljen potegniti iz žepa samokres, vendar ni streljal proti napadalcem. Oddel je samo par strelcov v zrak, kar je očividno zalogo. Kakor bi trenil, sta napadalca odnehala ter izginila v temi.

Opozorjen po strelih se je kmalu pojavil tudi stražnik, nakar sta oba eskortirala Pepeta na kolodvorsko stražnico. Tu je Pepe po daljšem obotavljanju priznal: tudi imena svojih tatinskih tovarišev, ki sta dva brata Tine ter France Z., oba že znana navihanca.

Vsi trije pridejo sedaj pred sodišče, kjer jim bodo pač odmerili strožjo kazen, kakor so običajne v takih primerih.

Družba »stanovanjskih podgan«, ki jo policija zasleduje, že več tednov, se še vedno spretno skriva in je ni mogoče spraviti pod streho. Medtem pa, ko oni že nekaj dni mirujejo, so jih leli posnemati prav mladi ptički, hoteli se okoristiti na enak način kakor njihovi moški.

Predvčerajšnjim je bila po stanovcih v hiši opozorjena gospa dr. Eleonora Jenko-Groverjeva, stanujoča na Miklošičevi cesti št. 13, da je okradena. V podsrešje so vložili neznan tatovi, odprli njene košare ter jih popolnoma izpraznili. Kakor je gospa doktorica pozneje ugotovila, je bilo pokradenih iz košar več možkih in damskih oblek, čipkasta zagnjavla, več parov čevljev in baje tudi nekaj zdravniških instrumentov. Tatvino je gospa takoj prijavila policiji, ki je začela po svojih organih takoj poizvedovati za storilca. Izsledila jih je že včeraj v oseh 16letnega brezposelnega Rudolfa M. ter 17letnega Reinholda T., ki stanujeta v isti hiši.

Fanta sta ukradenko blago znosila v zastavljalnico v Prečni ulici, tako da bo oškodovanka dobila skoro ves plen nazaj. Tatova sta bila seveda sretirana ter je zadeva že predana sodišču.

Na splošno željo še danes

Naprei TOM MIX

Razbojniki na ekspres

TOM MIX je v tem pustolovnem filmu gibčen kakor kača, hraber kot lev, podjeten kot orel in bori ben kot volk.

TOM MIX ustavi ekspresni vlak.
TOM MIX reši devojko.
TOM MIX lomi pečine.
TOM MIX skače iz pečine na ekspres.
TOM MIX meče razbojnike z ekspresa.
TOM MIX obvlada deset banditov.
itd. itd.

Predstave danes ob: 4., pol 6., pol 8. in 9.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Sobota, 25.: »Sestrična iz Varšave«, premijera. Premijerski abonma.

Nedelja, 26. ob 8. zvečer: »Sestrična iz Varšave«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ljubljanska opera.

Sobota, 25.: »Marta«. B.
Nedelja, 26. ob 3. popoldne: »Prodana nevesta«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob pol 8. zvečer: »Poljska kri«, opereta. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Mariborsko gledališče

Sobota, 25. ob 8. zvečer: »Dobri vojak Švejk«. A. Kuponi.

Nedelja, 26. ob 3. popoldne: »Grofica Marica«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 8. zvečer: »Dobri vojak Švejk«. Kuponi.

Šentjakobski gledališki oder

Sobota, 25.: »Pred poroko«. Abonma.

Nedelja, 26.: »Pred poroko«. Izven.

Premijera francoske komedije v ljubljanski drami. Verneuiljeva komedija »Sestrična iz Varšave« (Ma cousine de Varsovie) je tipična lahkotna in lahkomiselna komedija iz repertoarja sodobnih francoskih teatrov.

Domače vesti

* **Poljsko odlikovanje.** Prezident poljske republike je odlikoval g. dr. Rudolfa Moleta profesorja na mestni ženski realni gimnaziji z oficirskim križcem reda »Polonia restituta«.

* **Iz ministrstva prosvete.** Referent ministrstva prosvete g. Pavle Flere je imenovan za šefa delovnega oddelka v omenjenem ministrstvu.

* **Komandant žandarmerije** na inspekcijskem potovanju. Tekom prihodnjega tedna bo prišel v Zagreb komandant celokupne žandarmerije general Tomić, ki se nahaja na inspekcijskem potovanju po naši državi. Iz Zagreba bo prišel tudi v Ljubljano v svrhu inspekcije.

* **Splošno državno univerzitetno komisijo,** ki ima nalogo sestaviti definitivno redakcijo spomenice o naših univerzah, je sklical prosvetni minister k sestanku za 27. t. m. Ljubljanski člani komisije rektor dr. Nachtigal, prof. dr. Dolenc in prof. Zupančič bodo odpotovali jutri v nedeljo v Beograd.

* **Štipendije za študij v inozemstvu.** Mesta občina zagrebška je v letošnjem proračunu določila znesek 60.000 dinarjev za štipendije. Pokazala se je potreba, da se mlajši intelektualci, ki so kvalificirani in voljni specializirati se v posameznih panogah znanosti, pošljejo na študij v inozemstvo. Ker vlada prečkanjem kraja posveča premalo pozornosti, je zagrebška občina sklenila ustanoviti nekoliko štipendij za študij že absolviranim visokošolcem. Tozadevni odbor je prvi dve štipendiji po 30.000 Din podelil profesorju koprivniške gimnazije Rudolfu Cesarcu in novinarju dr. I. Račicu, uredniku »Obzora«, ki študiral narodno ekonomijo, zlasti finančno stroko.

* **Glavna skupščina Ljubljanske sokoške župe** bo jutri v Ljubljani ob 9. dopoldne v sokolskem domu na Taboru. Dnevni red obsega poleg poročil posameznih župnih funkcijarjev sklepanje o župnih prireditvah v letu 1928 ter situacijska poročila iz posameznih župnih sokolskih društev. — Dolžnost vseh društev je, da pošljejo na župni občni zbor predpisano število delegatov, ki naj prinesejo s seboj poročila o delu v društvih. Zdravo! — Župno starišinstvo.

* **Dve zlati poroki.** Iz Središča ob Dravi nam poročajo: V poslednji enega tedna smo stali pri nas dve zlati poroki, in sicer sta stopila 13. t. m. v župni cerkvi pred oltar poročenca, tržana Franc Močdrinjak in Terezija, rojena Polančeva. Ženin je star 79, nevesta pa 83 let. Teden dni kasneje pa sta obhajala zlato poroko Ivan Bratuša in njegova žena Marija, rojena Dečkova, iz občine Obrež pri Središču. Pri obeh je imel zlatomašnik župnik g. Cajnar lep in pomenljiv nagovor na jubileje. Vsi štirje zlatoporočenci so za svoja leta še dovolj krepki in zdravi. Po končanem cerkvenih obredih so se vabljeno gosti na domu ob parov še dolgo v noč prijetno bavali. Obe zlatoporočeni paroma kličemo: Še mnogo srečnih in zadovoljnih let!

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrla po dolgi in mučni bolezni gđ. Margareta Sevcikova, bivša knjigovodinja trdnice Kollmann. Pogreb bo jutri ob 15. uri iz hiše žalosti v Krojaški ulici št. 5. Bodi ohranjen pokojnik blag spomin, preostalih naše iskreno sožalje!

* **Izporemba posesti.** Poročajo nam: Kriško planino na Kravcu, Velikem Zvočku in Korenu je odkupila Pašna zadruga pri Sv. Ambrožu nad Cerkljami, ki šteje 38 zadrušnikov; vodita jo Ignacij Slatnar od Sv. Ambroža in šolski upravitelj Josip Lapajne iz Cerklj. Planina ima lastno lovsko pravico in lahko preradi nad 150 goved in do 60 ovac. Kupčijo mora odobriti ministrstvo za agrarno reformo.

* **Američani bodo posetili Dalmacijo.** Veliki izletniški parobrod »Rotterdam«, last družva »Holland-Amerika«, se nahaja na velikem luksuznem potovanju po Sredozemskem morju. Pri tej priliki obiščejo izletniki, tudi Boko Kotorško in Dubrovnik, kamor bodo prispeli 18. marca. Na ladji so večina Američani.

* **Vpoklic rekrutov leta 1928.** Rekruti, rojeni leta 1907, in starejši, ki pripadajo ljubljanskemu vojnemu okrožju in ki so bili pri naboru spoznani za sposobne, bodo letos vpoklicani na odsluženje kadrovske službe kakor sledi: Vsi rekruti razen rekrutov za pešadijo, pešadijski polk kraljeve garde in kolesarski bataljon se morajo javiti 18. ali 19. marca v komandi ljubljanskega vojnega okrožja. Rekruti, rekrutirani za pešadijo, pešadijski polk kraljeve garde in za kolesarski bataljon pa se morajo javiti na dan 26. in 27. marca istotam. Rekruti mornarji in zrakoplovci bodo vpoklicani v dveh partijah, prva partija 18. marca, druga pa 30. septembra. Druge partije neborcev sedaj ne bodo vpoklicane. Vsi ti rekruti bodo dobili pozive, na katerih bo točno naznačeno, katerega dne in ob kateri uri se imajo zglasiti v komandi ljubljanskega vojnega okrožja. Vsi rekruti morajo počakati poziv v svoji domovinski občini; če se pa začasno odstranijo iz svoje občine, morajo svoj natančen naslov prijaviti županstvu, da jim lahko more pravočasno dostaviti poziv. Opozarjajo se vsi rekruti, naj se priglasijo pravočasno in trezni, ker bodo sicer od vojaškega oblastva strogo kaznovani in naj bodo toplotno obloženi in obuti.

* **Naši upokojeenci.** Včeraj smo objavili objavili kratke izvlečke iz zanimive Protičeve knjige z gornjim naslovom. Knjiga vsebuje pomenitveni seznam upokojeencev vseh ministrstev preteklega leta. Delo je opremljeno s precej izčrpnim uvodom, ki živo slika metode, s katerimi se nekateri državni uslužbenci poslavljajo iz državne službe. Kdor se za knjigo zanima, je lahko dobi pri g. L. Strni na direkcijski drž. žel. v Ljubljanskem dvoru za skrajno nizko ceno 12 Din. Na razpolago je le še kakih 20 izvodov.

* **Slavnostna otvoritev razstave češkoslovaškega stavbarstva v Jakopičevem paviljonu** bo danes v soboto ob 11. uri ob oficijelni udeležbi zastopnikov oblastev in korporacij. Razstavna zbirka obsega okoli 300 fotografij modernih stavb vseh panog (javne stavbe, galerije, razstavni paviljoni, banke, bolnice, trgovske, stanovanjske in družinske hiše, interijeri, spomeniki, regulacije mest in kolonij itd.), ki so že zgrajene ali pa v delu. Razstava ni retrospektivna, ampak združuje dela vseh modernih smeri samih živečih arhitektov razen Jana Kotere, čigar delo je bilo sprejeto v zbirko glede na vodilno vlogo mojstra češke moderne arhitekture.

* **Dva koncerta pevskega zbora UJU.** Pevski zbor Udruženja jugoslovenskih učiteljev bo priredil v soboto 17. marca ob osmih zvečer koncert v Ptuj, naslednjega dne v nedeljo pa popoldne ljudski koncert v Celju.

* **Iz »Uradnega lista«.** »Uradni list« objavlja v 18. letošnji številki uredbo glede proračuna oblastne skupščine mariborske oblasti za leto 1928.

* **Novo olajšave za obiskovalce naših kopališč.** V bližnjih dneh bodo uradno objavljene nove olajšave za obiskovalce našega Primorja in naših zdravilišč, ki bodo stopile v veljavo 1. marca. Novi pravilnik o olajšavah se znatno razlikuje od dosedanjih. V bodoče karta, kupljena pri odhodu, ne bo več veljavna tudi za povratek, marveč bodo potniki, ki žele biti deležni 30% popusta, morali na odhodni postaji kupiti »potrdilo o potovanju«, v katero naj se upiše ime potnika, označi pota in zabeleži število vozne karte. Tako potrdilo mora biti potrjeno z žigom postaje ter s datumom in podpisom Vsa obiskovalca Primorja in naših zdravilišč bo deležni tega popusta, ako se je v kopališču mudil vsaj deset dni.

* **Gradba planinskega doma na Mosoru.** Kakor poročajo iz Splita, bo Hrvatsko planinsko društvo »Mosor« v kratkem pričelo z gradnjo svojega doma na Mosoru. To bo prvi planinski dom v Dalmaciji.

Firnež

prašno olje, suhe in olinatne barve, slikarske in plesarske potrebščine
STANE DERGANČ d. z o. z.
PRED SKOFIJO ŠT. 20.

* **Izkopavanje starin v severni Dalmaciji.** Zagrebški vseučilišni profesor dr. Ferdo Šišić, direktor splitskega arheološkega muzeja Abramčić in arheolog Lujo Marun so odpotovali v severno Dalmacijo, kjer bo Hrvatsko starinarsko društvo pričelo z izkopavanjem starin iz dobe hrvaških kraljev.

* **Pri delu se smrtno ponesrečil.** Na Zagajskem vrhu v Slovenskih goricah je bil te dni žetar Jože Roškar z nekaterimi sosedi zaposlen pri podiranju smrek in bukev v gozdu Josipa Ernsta. Ko je Roškar pritrtil vrh na izpodkopano košato bukev, je dal sodelavcem znamenje naj potegnejo. Bukov je padla in zadela Roškaria, ki se ni pravočasno umaknil. Močno vevanje je Roškaria popolnoma zmečkalo, tako da so morali njegove ostanke pobrat v ruho, da so jih mogli na vozu prepeljati na pokopališče. Močno je bila pri tem poškodovana delavka Frančiška Poljak.

* **Žena zažgala hišo iz sovraštva.** V okolici Karlovca je Kata Bencetičeva, ki je že dalje časa živela v sovraštvu s svojim sosedom, iz maščevanja zažgala hišo. Hiša je pogorela do tal z živčevim in gospodarskim orodjem vred. Orožniki so Kato izročili sodišču v Karlovcu.

* **Da si osvežite kri,** izpijte vsako jutro, in to zaporedoma več dni, čašo naravne »Franz-Josef« grenčice. Po mnogih zdravniških priporočilih grenčica »Franz-Josef« uredi prebavo, okrepi želodec in zboljša kri, pomiri živce in osveži glavo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Iz Ljubliane

— **Sentjakovski gledališki oder** v Ljubljani ima nocoj svojo 65. premiero s tridejansko burko »Pred poroko«, ki bo spričlo velezabavne vsebine, zaradi pestrosti dejanja, zaradi številnih komičnih scen in zapletilajev spravila vse posetnike v veselo razpoloženje ter ostavila najugodnejše vtise v njihovih srcih. Ker je slučaj nanesel, da je gledališki oder baš pred kratkim absolvirao svojo 200. predstavo na gostovanju v Novem mestu, naj velja nocojšnja premiera obenem skromni proslavi 200 predstav. — Upamo, da bo p. n. občinstvo znalo ceniti vztrajno delovanje igralskega osebja ter s številno udeležbo dalo primerno zadoščenje idealnim in poživljajalnim kulturnim delavcem. V nedeljo 26. t. m. se bo igra ponovila in predvidoma za dogleden čas odstavila z repertoarja zaradi nadaljnjih premij, ki se morajo do konca sezone še absolvirati za abonente. — Zato vnovič opozarjamo na obe užitika polni predstavi, da jima p. n. občinstvo v mnogobrojnem številu prisostvuje.

— **Seja kluba »Naprednega bloka«** se bo vršila v ponedeljek, 27. t. m. ob 19. v mestni posvetovalnici. Polnoštevilna udeležba nujno potrebna.

— **Zahvala.** Pevski odsek »Grafika« se tem potom iskreno zahvaljuje slavnim uredništvom ljubljanskih dnevnikov za priobčitev brezplačnih reklamnih notic IV. zabavnega večera. Enako se zahvaljuje tiskarni g. Maksa Hrovatina za lično izdelane reklamne lepake in vabila. Končno hvala vsem, ki so s svojim obiskom pripomogli do lepe uspešne večera.

— **Interesantno popularno-znanstveno predavanje o okultizmu (parapsihologiji)** bo priredil v ponedeljek zvečer v Mestnem domu g. Bruno Herzl. Vsebinska predavanja bo obsegala: astrologijo, alkimijo, hiromancijo, mesmerizem, telepatijo, vidovitost, preostvo, fotografijo, misli, medijumizem in okultistične pojave vobče. G. Bruno Herzl, ki se že več let znanstveno bavi s parapsihologijo, bo podal kritično sodobnega okultizma. Pričetek predavanja točno ob 8. zvečer.

— **Gozdovniki iz rodu vzhajajočega solnca!** Črni Mustang vas kliče, da pridete gotovo vsi v soboto popoldne ob šestih k sprejemu sestre Ivanke. Zberite se pred športnim prostorom ASK »Primorja« na Dunajski cesti. Vsak naj prinese s seboj odelo, da mu ne bo mraz.

— **Higijena v zakonu.** Danes ob 14.30 uri bo predvajala ZKD v prostorih klina Maticе higijenski film izredno zanimive in poučne vsebine. Ta film, ki je posnet pod

vodstvom medicinskih kapacitet na dunajskih in praških klinikah, obravnava ljudsko higieno, v glavnem spolne bolezni, katere predložuje z vsemi groznimi posledicami. Poleg filma bo na sporedu izčrpan predavanje dr. Slavka Gruma, zdravnika ljubljanske ženske bolnice. Prireditelj je namenjena zgolj moškim ter je zaradi tega damam pristop zabranjen. Dolžnost vsakega moža in mladeniča je, biti poučen o teh stvarih, zaradi česar ogled tega filma vsakomur toplo priporočamo. Mladini izpod 16 let je vstop zabranjen. ZKD ponavlja ta program še v nedeljo ob 11. dopoldne.

— **Iz Mestnega središča T. M. Danes** se bo otvoril kurz iz alkoholnega vprašanja pod vodstvom br. Cerkvenika. Kurz se bo pričel ob 17.30 v Akademskem kolegiju. Po kurzu seja širšega odbora. Za člana (ice) udeležba obvezna. Tajnik.

— **Valčkov večer** danes dne 3. marca na Taboru priredijo stari fantje in mlada dekleta katerim novi plesi ne ugaajo. Na sporedu bodo poleg valčka pretežno stari plesi in melodije, narodni ali pa vobče udomačeni v našem ozemlju pred 30 leti (boheme, danzig, črnogorka, tramlan, škotska, štajerska, različne polke, mazurke itd. Vsi stari fantje in mlada dekleta se uludno vabijo to soboto in nedeljo 25. in 26. t. m. zvečer ob 20. uri na Tabor k skušnjam in pripravam za omenjene narodopisno zanimive plesne priprave vodi sloviti poznavalec narodne plesne preteklosti g. Ivančič. — Večer bo prav zabaven, na zmagaj vse čisto po domače, obлека popolnoma poljubna. 443

— **SK Svoboda** Drevi plesna vaja v veliki dvorani Uniona ob 20. uri. 442

— **Podružnica Sadlarskega društva** na Viču vabi na javno predavanje o salanju in obrezovanju sadnih dreves, ki se bo vršilo jutri 26. t. m. ob 15.30 uri v ljudski šoli 439

Svetovni sloves in humor slavnega K. Nolla se razvili šele iz drugega dela filma

Dobri vojak Švejk na fronti

Pride! Pride! Pride! Pride!

ELITNI KINO MATICA

— **Pasji kontumac.** V torek dne 21. februarja 1928 je neki pes (popis: majhen, kratkodiak svetlo-rjave barve, okoli 5 let star, lastnik neznani) podeljen na Starem trgu v Ljubljani ljudi in pse. Pes je bil pobit in raztelesba je dognala pasjo steklino. Da se steklina ne razširi, odreja mestni magistrat na podlagi §§ 41 in 42 zakona z dne 6. avgusta 1909 drž. zak. št. 177 za okolišne mestne občine pasji kontumac. 1. v področju mesta Ljubljane morajo biti vsi psi neprenehoma na verigi oziroma morajo biti zavarovani z zanesljivimi nagobčniki, ki zabranjujejo grizenje. 2. Vsi psi morajo biti opazani v pasjem katastru mestnega magistrata in morajo biti zaznamovani s pasjimi znakomki. 3. Prepovedano je jemati pse s seboj v javne prostore kakor tržišča gostilne, kavarne itd. 4. Psa izpeljati iz kontumakačnega okoliša se sme le z dovoljenjem mestnega magistrata. 5. Vsakdo mora svojega psa, ki je prišel v dotiko s steklami ali kakim steklino sumljivim psom, ali če opazi na njem znake stekline, oddati takoj mestnemu konjaču ali ga pa tako zavarovati, da ni nevarnosti za okolico. Tudi mora slučaj takoj naznaniti mestnemu magistratu. 6. Pse, ki bodo zaloteni proti navedenim odredbam, se bo uničilo. Za prestopke proti odredbi pod točko 3. se smatra soodgovorne tudi lastnike navedenih prostorov. — Mestni magistrat ljubljanski.

— **Drobna policijska kronika.** Od četrtih na petek so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 1. tatvina kolesa, 1. tatvina jope, 1. tatvina perutnine, 1. tatvina drv in premoga, 1. tatvina vozilčka, 2. prestopka kaljenja nočnega miru, 1. popadljiv pes, 1. poškodba električne napeljave, 1. prestopke nepredvidne vožnje, 1. nezgoda, 1. prestopke prekoračenja policijske ure, 6. prestopkov cestnega policijskega reda in 1. gozdni požar. Aretacije so bile izvršene 4. in sicer: 1. zaradi prekoračenja meje brez dovoljenja, 2. zaradi beračenja in 1. zaradi pijanosti.

— **Tatinska sodruga ne da miru.** Zadnje dni ne mirujejo ne mali ne veliki tatovi, ki iščejo na svojih pohodih obilnega plena. Policija ima s sodrgo vedno dovolj opravka. vendar se zdi, da ima pri manjših tatovih skoro manj uspeha kakor pri težjih ribah. Taki tatovi, ki se pečajo s krajo samo priložnostno, se znajo na vsak način spretnjeje umikati svojim nasledovalcem ter jih dobiti v pest le po slučaju, dasiravno krajejo povsod in vse po hišah, na ulici, v lokalih, ob obleke do vozčikov ter mlekarških posod. Predvčeršnjim dopoldne se je zopet okoristil s priliko neznan tat ter odpeljal s klavnice mesarskemu mojstru Antonu Gregorcu iz Tomšičeve ulice zeleno in rdeče prepleksane gare, vredne 600 Din. — Filomena Eberjeva, stanujoča v Gradišču št. 17, pa je prijavila, da ji je v četrtek ponoči nekdo ukradel na dvorišču še sušečo 300 Din vredno jopico. V obeh primerih je ostal tat popolnoma neznan.

— **Vsakdanja tatvina.** Kakor se zdi, so se kolesarski tatovi preselili in prenehali oprezovati okrog palače OUZD. zato da budneje pazijo na nezavarovana kolesa v veži gostilne »Stefanove kleti«. Tam se jim nudijo prav pogosto prilike, da zalašajo tuje kolo in odjurijo z njim po široki Miklošičevi cesti. Na tak način je prišel ob svoje 1500 Din vredno kolo predvčeršnjim zjutraj tudi mesarski pomočnik France Podkov, stanujoč v Vrtni ulici št. 22. Ukradeno kolo ima tovarniško število 128.416.

— **Kolesarski tatovi vedno na preži.** Podjetnost kolesarskih tatov se s porajajočo se pomladjo še večja; te vrste tatovi oprezujejo povsod po mestu, bodisi podnevi ali na večer ter pazijo, kje bi se jim nudila primerna prilika za tatvino. Prednočnim okrog 19. je tak tat odpeljal kolo posestnikovega sinu Ivanu Berglesu z flovice, in sicer iz veže restavracije »Novi svet« na Gosposvetski cesti. Ukradeno kolo je vredno okrog 1000 Din.

Po sapniku prihajajo

v dihalne organe povzročitelji bolezni. Če se hočete varovati infekcij, vzemite zdravniško priznane Panflavin-pastile. Te zadržajo razvoj vstopajočih povzročiteljev bolezni, so prijetne v okusu in neškodljive za želodec. Priporočane so od prvih strokovnjakov. Dobe se v vseh lekarnah.

— **Pobegla vajenca.** S prihajajočo pomladjo se polnovele mladih ljudi brepenenje po širokem svetu. Njihova fantazija je brez meje, zato tudi ne poznajo meje tej uhajajo kar po vrsti od doma. Te dni sta le ubrala dva vajenca brez vednosti staršev in mojstrov v tuje dežele. Prvi je pekovski vajenec Vlado Albo, ki je pobegnil 22. t. m. in sicer nekam proti jugu. Drugi je 16 letni Alojzij Brazda, ki se je učil mehaniške obrti pri Gorcu.

— **Nesreča zaradi nepredvidne vožnje.** Posestnik in mizar Jakob Hlebiš iz Podgore pri Št. Vidu je peljal predvčeršnjim popoldne z enovprežnim vozom po Celovški cesti v Ljubljano voz stolov. Dospel je do pivovarne Union in vozečega po desni strani ceste je srečal drugi voz, ki je tudi pravilno vozil po drugi strani ceste proti Šiški. V tem hipu pa je pridrvela med oba na zapravljivčku gostilničarka Dominika Lasanova in je zadela s svojim vozom ob Hlebišovega konja. Pri tem se je konj splašal ter je Hlebiš padel na tla ter bil skoro prišel pod voz. Splašeni konj je zavil v stran ceste, kjer je zadela ob neki drog, da je padlo na tla nekaj stolov, ki so se seveda poškodovali. Hlebiš trpi zaradi poškodb na obleki in stilih okrog 300 Din škode, obenem pa se je tudi občutno ranil na glavi.

— **Preveč plače.** V Zgončevu gostilno na Cesti v Rožno dolino je prišel prednočnim trgovski zastopnik Janez R. iz Rožne doline ter zahteval vina kljub temu, da se je komaj držal na nogah. Najemnik gostilne Martin Hercigonja, videč opasno stanje, pijanemu gostu ni hotel postreči. Janez se je zaradi tega razburil, se začel prepirati in je končno, ko vse ni nič pomagalo, odšel proti izhodu, kjer je razbil v vratih več šip v vrednosti 50 Din. — V Trnovem pa sta se dva veseljaka sprijela in pričela udrihati drug po drugem. Boj je bil končan šele, ko je enemu odletel iz ust zob ter se mu je ulila kri. Oba dogodka se bosta obravnavala pred sodiščem.

Iz Maribora

— **50-letnica g. Vilka Weikla.** Slovensko trgovsko društvo priredi svojemu ustanovitelju in dolgoletnemu članu g. Vilku Weiklu predsedniku trgovskega gremija v Mariboru in Zveze trgovskih gremijev za ljubljansko in mariborsko oblast v proslavo njegove 50 letnice danes zvečer ob 20. v Narodnem domu zabavni večer.

— **Trgovski gremij za Maribor-okolico** in ne za mariborsko oblast, kakor smo včeraj poročali, ima občni zbor dne 26. t. m. ob 13. v Gambrinovi dvorani.

— **Obmejni potniški promet.** V preteklem mesecu je dospelo v Maribor in na obmejne postaje Št. Ilj, Dragovrad, Prevalje, Radgona in Hodoš skupno 7059 potnikov. Od teh odpade za Maribor 6374, na Št. Ilj 214, Dragovrad 53, Prevalje 292, Radgona 88 in Hodoš 28 oseb. Med njimi je največ naših državljanov in to 2852, nato Avstrijcev 291, Čehov 627, Nemcev 288. Na istih postajah je odpotovalo v istem času 7296 oseb in sicer iz Maribora 6545, iz Št. Ilje 226, iz Dragovrada 73, iz Prevalj 333, iz Radgone 74 in Hodoša 43. Tranzitni promet je bil sledeč: na progi Maribor-Rakek 1230, Rakek-Maribor 634, Prevalje-Maribor 131, Maribor-Prevalje 107, Prevalje Lavamünt 752, Lavamünt-Prevalje 753.

— **Razmere pri uradu za zavarovanje delavcev** bo obravnaval protestni shod, ki se bo vršil v nedeljo ob pol 10. uri pri Gambrinu. Pod klerikalno urado je poslovalnica okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru ob vse dosedanje funkcije, ker je dr. Gosar vse centraliziral v Ljubljani. Tja gre vse denar pa tudi za vse podpore je treba čakati, da pridejo iz Ljubljane. Nesmiselno centralizacijo, utemeljujejo celo z vdomom, ki je bil izvršen v blagajno mariborske poslovalnice, češ, da niti ne more shranjevati denarja.

— **Podpore oblastnega odbora.** Mariborski oblastni odbor je na svoji zadnji seji razdelil več podpor in prispevkov, med drugim dobi mariborsko Narodno gledališče 50.000 Din, zgodovinsko društvo v Mariboru 20.000 Din, za regulacijo Drave pri Murretincah v ptujskem srezu prispeva oblastni odbor 20.000 Din, za regulacijo Črnege potoka 50.000 in za razna regulacijska dela v Premurju 30.000 Din.

— **Ne pozabite priti 10. marca v Maribor** na »Triglavskega plesa«. 444

— **Redni občni zbor mestne Ortoine** se bo vršil drevi ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma. Članj se poziva, da se ga polnoštevilno udeleži! — Tajnik. 445

Iz Celja

— **Važen obrtniški sestanek** se bo vršil 28. t. m. v hotelu »Pri belem volu«. Zaradi važnih obrtnih vprašanj se vabijo vsi obrtniki iz Celja in okolice.

— **Smrtna kosa.** Na Doberni je umrl posestnik in trgovec g. Ivan Detoma. V celjski javni bolnici je umrl g. Martin Obreza iz Šmartina v Rožni dolini. Naj v miru počiva!

— **Razstava o negovanju dojenčkov** je odprta na deški okoliški osnovni šoli vsak dan od 14. do 16. ure v nedeljo od 8. do 12. ure. Obenem se tudi vrše dnevno ob istem času predavanja o negi in vzgoji dojenčka. Zeleni je, da se ženstvo, zlasti matere, udeležijo v obilnem številu predavanj ter si ogledajo zanimivo in poučno razstavo. — Na isti šoli se bo zaključil 4. marca večmesečni gospodinski tečaj z gledališko predstavo »V Ljubljano jo dajmo«.

Zahtevajte obširne informacije

o novem

Ford

modelu

na naši razstavi še danes

od 9.-13. od 15.-19. in jutri od 9. do 18. ure

v zeleni dvorani hotela „Union“

American Motors Ltd.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9

Tel: fon št 24-77

Telegram: Amot

Izredna seja ljubljanskega občinskega sveta

Protest proti razveljavitvi volitev v odseke. — Ponovna volitev in konstituiranje odsekov. — Šestmilijonsko posojilo za zasilna stanovanja

Ljubljana, 24. februarja.

Danes ob 5. popoldne se je vršila izredna seja ljubljanskega občinskega sveta. Današnje seje so se udeležili tudi občinski svetniki SLS, ki so se zadnjič abstinski. Galerija je bila kakor običajno polna občinstva.

Predsedstvena naznanila

Zupan dr. Puc je najprej sporočil zahvalo ge. dr. Tavčarju, ki jo je občinski svet izvolil za častno meščanko. V imenu mesta občine je zupan čestital opornemu pevci Juhju Betetku k 25letnici njegovega umetniškega dela. Prav tako je v imenu občine oficijelno pozdravil in dal pogostiti rumunske pevce, ki so priredili v Ljubljani koncert. Od obč. svetnika g. Antona Marinksa (SLS) je prejel dopis, v katerem naznanja, da je zaradi družinskih razmer prisiljen odložiti mandat občinskega svetnika. Na njegovo mesto pride prof. Pun-tar.

Razveljavljena volitev odsekov

Zupan dr. Puc je nato prebral dopis velikega župana, s katerim se razveljavljajo volitve v odseke občinskega sveta in v disciplinarno komisijo, ki so se izvršile na seji občinskega sveta 7. februarja. Veliki župan utemeljuje svoj odločilo s tem, da do loča občinski red volitev v odseke po razmerju strank, ako zahteva to le en član občinskega sveta. Ker je tako volitev zahteval na zadnji seji obč. sveta dr. Rav-nihar, smatra volitve za neveljavne, ker so se člani odsekov volili na podlagi ene same skupne liste, ne da bi se dala članica SLS prilika udeležiti pri volitvah. Odloč velikega župana naglašja končno, da priziv nima odločilne moči.

Zupan je nato ugotovil, da ni resnična trditve, da se članom SLS ni dala prilika udeležiti se volitev v odseke. Kakor je iz zapisnika zadnje seje razvidno, je zastopnik kluba SLS izrecno izjavil, da se SLS volitev ne udeležiti. Kljub temu je skli-cal današnja izredna seja, na kateri je glavna točka volitev navedenih odsekov.

Obč. svetnik inž. Gustinčič predlaga, naj se proti odloku velikega župana vloži pritožba. Smatra pa kljub temu za potrebno, da se omogoči redno poslovanje odsekov, in zato odobrava, da se je postavila na dnevni red izvolitev novih odsekov. Ta volitev pa ne sme biti noben prejed, da bi se občina kljub temu ne pritožila proti odloku velikega župana. Na glasu, da je že na prejšnji seji naznačil, ki ga je zavzela SLS, in ki stremi za razveljavitvijo občinskega sveta (Protest iz vrst SLS). Čeprav bi morebiti bila utemeljitev velikega župana upravičena, bi se vseeno moralo reči, da gre samo za la-palije, za formalnosti, s kakršnimi bi se v položaju, v katerem se nahaja ljubljanska občina, ne smelo operirati. SLS ima sto in sto vzrokov, da se razburja, ker nosi največjo odgovornost za dosedanje gos-podarstvo v občinski upravi. Ona je podal-žala komisarijati v Ljubljani in imela v njem svoj svet. (Prof. Jarc: Bili so si do-stikrat navzkriž). Gospodarstvo v Ljubljani-ski občini v času komisariata in njegovega svetstva, je bil pravi Avogadrov hlev, za ka-terega je SLS odgovorna. Revizijska komi-sija, ki ima ugotoviti stanje občinskega gospodarstva v prejšnjih letih, je napra-vila odkritja, ki gotovo ne bodo ljubla SLS. SLS gotovo ne more biti prav, da se n. pr. ugotovi v javnosti, kdo je zakrivil polom z obligacijskim posojilom. Če bo občinski svet razpuščen, vemo, da se bo to zgodilo samo zaradi tega, da bi se cela stvar zakrila.

Občinski svetnik Kerk predlaga v imenu kluba SLS, naj se ne vlo-ži pritožba proti odloku velikega župana, češ da bo prinesla samo novo blamažo, ker je občinski red v tej stvari popolno-ma jasn in izrecno pravi, da se imajo član-i odsekov voliti po razmerju strank, ako se zahteva le en član. SLS grede v vsakem odseku po 4 mandate. (Obč. svetnik Gus-tinčič: Zakaj ste se pa odrekli volitvam?) Ako se SLS ni udeležila volitev, bi se njena mesta morala pustiti nezasedena, ker ni res, da bi odseki ne mogli delati, ako bi steli le po pet članov.

Občinski svetnik Tavčar izjavi, da stoji vsa Ljubljana pod vtisom, da je hotela SLS napraviti občinski svet za delo nesposobnega. O tem so prepriča-ni tudi pristajali SLS, v katere vrstah samih ni bilo soglasja glede postopanja pri volit-vah. Tiste stranke, ki imajo pravico do postavitve list za volitve občinskih odse-kov, po občinskem redu, imajo tudi pra-vico voliti, ampak dolžnosti nimajo. SLS se je odrekla pravici, da postavi svojo li-sto za volitve občinskih svetnikov. Jasno pa je, da morajo z ozirom na potrebo red-nega gospodarstva biti odseki kompletni. Občinski red gotovo ni zato tu, da ome-ruje delo v občinskem svetu, ampak za-to, da zagotovi njegovo delazmožnost. V smislu obč. reda je, da izvolijo obč. svet kompletne občinske odseke. Če se ena stranka odreče volitvi odsekov, potem je naravno, da izvolijo ostale stranke od-seke.

Prof. Jarc: Kršili ste paragrafe. Zupan: Ne razburjajte se. Tudi mi smo juristi, in vemo da se dajo paragrafi raz-lično tolmačiti.

Prof. Jarc: Občinski svet ni Slavenska banka.

Inž. Gustinčič: Vi ste mislili, da je. Obč. svet. Tavčar: Po občinskem redu je imel, ko se je odstranila SLS, samo na-predni blok pravice, postaviti listo za vo-litev odsekov. Zupan je pri volitvi odse-kov izrecno ugotovil, da je bila samo ena lista vložena, izven dvoma je, da je imel ta edina lista pravico izvoliti vse član-odsekov, ker bi lahko v nasprotnem sluč-ju že skupina šestih članov onemogoči konstituiranje odsekov. SLS se v naspro-ju s svojo izjavo, da ne sodelovati v občinskem svetu, sedaj pritožuje, da ni bi-la izvoljena v odseke. Sedaj je spoznala, da bi bilo vendarle dobro, ako bi bila za stopana v odsekih, in zato je provalila odloč velikega župana, ki ni z zakonom

utemeljen, in katerega edini namen je, pri-kriti blamažo SLS. Ugotavljamo, da je SLS onemogočila sporazum, sicer pa ta sporaz-um nima nobenega stika z volitvami, ako se vrše po občinskem redu.

Prof. Jarc: Pa še enkrat ponovite, če imate korajžje.

Inž. Gustinčič: Kaj pa bo, ali bo šel v glavnačo? (Smeh.)

Obč. svet. Tavčar: Iz vsega postopanja SLS se vidi, da je imela namen sabotirati delo občinskega sveta. Brez vzroka je za-pustila občinsko sejo in se brez utemelje-nega vzroka ni udeležila volitev v odseke. Odloč velikega župana nima odločilne mo-či. Ker smo pa za to, da pride do dela-zmožnosti občinskega sveta, se bomo ude-ležili novih volitev. Glasovali pa bomo za predlog, da se vloži proti odloku velikega župana pritožba. Izjavljamo, da smo za to, na) bo v odsekih zastopana tudi manjšina. Zadnjič SLS ni zastopala tega stališča, bi-la je za majoritacijo.

Občinski svetnik Likar izjavi, da je za SLS zelo slabo zname-nje, ako skuša priti z odlokom velikega župana v odseke, ker je njena delegacija tako močna, da bi lahko brezpogojno do-bila svoje zastopstvo v odsekih tudi pri spoštovanju avtonomije in se ji ne bi bilo treba maskirati z odloki velikega župana. Zadnjič je SLS igrala kujavo politiko zelo slabo, danes pa igra kričavo še slabše. Govornik ugotavlja, da čakajo občinski svet važne naloge, zaradi česar mora biti dosedanje taktike SLS enkrat konec.

Občinski svetnik profesor Jarc izjavi, da je na zadnji seji inž. Gustinčič predlagal, naj bi se odseki sestavili propo-rcionalno, pri čemer naj bi tudi manjšin-ske stranke dobile svoje zastopnike. Na ta način bi dobila SLS v odsekih le po tri člani. (Ugovori iz vrst večine.) Nato je prof. Jarc izjavil, da je situacija v občin-skem svetu s stališča SLS zelo vesela. Sli-ka državne politike odgovarja točno sliki ljubljanskega občinskega sveta. V državni politiki so postali tesni prijatelji tisti, ki so organizirali glavnačo in Orjuno, ter tisti, ki so romali v Moskvo. Razlika je samo ta, da je na eni strani Radić pote-gni Pribečevića, tukaj pa dr. Lemež vleče SDS! (Klic iz večine: Sedaj ste pa vi nas potegnili. Smeh.)

Obč. svetnik dr. Lemež. Gospodje od SLS kolportirajo tezo, da ob-stoja nekak pakt med nami in SDS. Tudi SLS je dostikrat glasovala za naše pred-loge. In kadar je bilo od vaše strani kaj pametnega predlagane, smo tudi mi gla-sovali z vami. Iz tega pa ne sledi, da ob-stoja pakt. Slično se strinja z našim stališ-čem, da je SDS glasovala za avtonomijo. Ugotavljamo, da smo za to, da obč. svet dela, čeprav se ob meščanskih strankah nista sporazumeli. Predlog SLS je imel namen onemogočiti manjšinsko zastopstvo. Naš predlog pa je bil, naj se mandati razde-le po proporciji in prizna tudi manjšinsko za-stopstvo.

Obč. svetnik Miklošič ugotavlja, da mora vsak človek dobiti vtis, da SLS ima namena izvršiti tistih obljub, ki jih je kopolila pred obč. volitvami. Opa-zarja, da se je SLS drugod vezala tudi z Nemci, samo da je mogla potisniti v stran socialistične delovne skupine.

Obč. svetnik dr. Bohinjec povdarja, da se mora obč. red tolmačiti sa-mo v tem smislu, da se more z njim omo-gočiti redno delo. Teza, ki jo zagovarja SLS, je v praktičnem življenju nemogoča. V trenutku, ko je SLS odšla iz obč. sveta z izjavo, da se volitev ne udeležijo, večina ni mogla vedeti, kdaj se bo premislila. Ker se ne sme dovoliti, da bi se zakonite določbe ob vsaki priliki izigravale, le prav, da se vlo-ži pritožba proti odloku velikega žu-pana.

Obč. svetnik dr. Ravnihar ugotavlja proti trditvi, da se je vplivalo na velikega župana, naj volitve razveljavi. Ve-liki župan ima na sejah obč. sveta svoboda zastopnika, ki ima dolžnost poročati mu, ali so sprejeti sklepi zakoniti. Manjšina nima pravice zahtevati zastopstva, ker pravi za-akon, da stranke, ki nimajo ene devetine član-ov, ne morejo zahtevati zastopstva v od-sekih. (Klic: Ni na rečeno, da ne smemo!) Pritožba bo popolnoma brezuspešna, ker vemo, da bo propadla. (Podžupan Turk: Ali vi še nikoli niste izgubili nobene pravde. — Smeh.)

Zupan dr. Puc ugotavlja na podlagi zapisnika zadnje seje, da je obč. svetnik Kerk izjavil, da klub SLS ne prevzema nobene odgovornosti za po-slovanje obč. sveta in se zato tudi volitev v odseke ne udeležijo. Isto je izjavil tudi obč. svetnik dr. Jerič.

Zupan je nato dal na glasovanje predlog, da se proti odloku velikega župana vloži pri-tožba. Predlog je bil sprejet z glasovi na-prednega kluba ter obeh socialističnih sku-pin.

Ponovna volitev odsekov

Zupan dr. Puc je nato po odobritvi za-pisnika zadnje seje odredil volitve v odseke, ki so bili razveljavljeni.

Prof. Jarc predlaga, naj se prelo obravnava še nujni predlog obč. svetnika Orehek, ki zahteva ponovne volitve tudi v upravne od-bore, ki niso bili razveljavljeni.

Zupan dr. Puc izjavlja, da ne more ugoditi tej zahtevi, ker se mora prelo dovršiti dnevni red in se more šele potem preiti na dru-ga stvar. V tem pogledu ne more ustvarja-ti nikakega predjuda, sicer pa se na stvari ni ničesar ne izpremenja.

Obč. svetnik dr. Lemež predlaga, naj se volitve izvršijo proporcionalno v smislu obč. reda, ker se da tudi v njegovem okviru bi-manjšinski možnost zastopstva.

Obč. svetnik Kerk predlaga, naj dobijo socialistični skupini v vsakem odseku po enega člana. (Klic iz večine: Saj smo mi hoteli že zadnjič imeti!) Dalje predlaga, naj se vse volitve v odseke in upravne odbore, torej tudi v upravni odbor mestne hišnice, sistrirajo in razveljavijo. Volitve v vse odseke in odbore naj se iz-vršijo tako, da dobi SLS z radikalni po 4 mandate, socialistični skupini pa po en

mandat. (Klic: To je čisto razmerje, ki smo ga mi zadnjič zahtevali.)

Obč. svetnik Kerk: Vi ste nam hoteli da-ti samo tri mandate. (Splošni ugovori na stran, večina.) Mi hočemo razmerje 4:4:1.

Zupan dr. Puc: Končno smo prišli do te-ga, da so bili razgovori celega meseca ne-potrebn, ker je že bilo prej od večine pred-lagano razmerje 4:4:1. Končno prihajamo do sporazumnih volitev.

Zupan nominira skrutinatorje za SLS prof. Jarca, za SDS g. Tavčarja, za socia-listični skupini pa dr. Lemeža.

Izvoljeni so bili:

v personalno-pravni odsek: Karel Urban-čič, Ernest Vargazon, Josip Ambrožič, dr. Rudolf Kropivnik (SDS), Ljudevit Miklošič (soci.), Jože Pirč, dr. Jerič, Miha Kerk (SLS), dr. Ravnihar (rad.);

v finančni odsek: Ivan Tavčar, Peter Šterk, dr. Jože Bohinjec (SDS), dr. Vinko Gregorič (neodv.), dr. Milan Lemež (soc.), Josip Pirč, Fr. Orehek, dr. Jerič, prof. Jarc (SLS);

v gradbeni odsek: inž. Lado Bevc, Josip Turk, Ivan Mihelič, Miroslav Urbas (SDS), inž. Dragutin Gustinčič (soc.), inž. Rueh, Fr. Pust, Jeglič, Rutar (SLS);

v šolski odsek: Anton Likozar, Josip Am-brožič, dr. Rudolf Kropivnik, Alojzij Po-totnik, Josip Rebek (SDS), dr. Rožič, Je-glič, Lipovčevsek, Golmaier (SLS);

v obrtni odsek: Josip Rebek, Ivan Mihelič, Ivan Daks, Alojzij Lombar (SDS), Ljudevit Miklošič (soc.), Fr. Pust, O. up. Mu-sar (SLS), dr. Ravnihar (rad.);

v socialno-politični odsek: dr. Bohinjec, Ivan Tavčar, Anton Likozar (SDS), dr. Mi-lan Lemež, Stane Likar (soc.), Miha Kerk, dr. Rožič, Krivina, Rainer (SLS);

v policijsko-zdravstveni odsek: dr. Vinko Gregorič (neodv.), Alojzij Pototnik, Miroslav Urbas, Franc Pišek (SDS), Stane Likar (soc.), dr. Lukan (rad.), Rajner, Krvi-na, Kerk (SLS);

v disciplinarno komisijo: dr. Josip Bohin-jec, dr. Josip Klepec (SDS), Ljudevit Mi-klošič (soc.), Josip Pirč (SLS), dr. Lukan (rad.).

Konstituiranje odsekov

Nato je zupan prekinil sejo, da so se od-seki konstituirali. Pred tem je obč. svetnik inž. Gustinčič podal izjavo, v kateri je na-glašal, da so socialističnim skupinam obe meščanski stranki enako pri srcu. Če bi bi-la situacija taka, da bi slučajno ne odloče-vali, bi se v volitve načelnikov odsekov sploh ne vmešavali. Principielno pa so-cialistični skupini ne moreta viti stranke, ki je v vladi in ki ima v rokah glavnačo. Glasovali bosta zato za kandidata SDS, ker je ta stranka vendarle prva sprejela pred-log socialističnih skupin, da naj bo v od-sekih zastopana tudi manjšina. (Hrup na strani klerikalcev.)

Pri konstituiranju odsekov so bili izvo-ljeni: v personalno-pravni odseku za na-čelnika Karel Urbančič, za podnačelnika Ernest Vargazon, v finančnem odseku za na-čelnika Ivan Tavčar, za podnačelnika Peter Šterk; v gradbenem odseku za načelnika inž. Lado Bevc, za podnačelnika Miroslav Urbas; v šolskem odseku za načelnika An-ton Likozar, za podnačelnika Rudolf Kro-pivnik; v obrtnem odseku za načelnika Jo-sip Rebek, za podnačelnika Ivan Daks; v soc.-političnem odseku za načelnika dr. Jo-sip Bohinjec, za podnačelnika Anton Liko-zar; v policijsko-zdravstvenem odseku za načelnika dr. Vinko Gregorič, za podnačelnika Alojzij Pototnik.

V personalno-pravni odseku je bil prvo-tno izvoljen za podnačelnika dr. Ravni-har, ki pa je to izvolitev odklonil. Češ, da se konstituiranje odsekov ni izvršilo spo-razumno.

Posojilo za zgradbo zasilnih stanovanj

Obč. svetnik Anton Likozar predlaga v imenu stanovaniškega odseka, naj obč. svet sklene, da se nalame osojilo v znesku 6 milijonov v svrhu nujnih zgradb malih sta-novanj in eventualnega nakupa Nušakove volašnice v stanovaniške svrhe, ali pa v svrhu drugačnega pospeševanja stanovani-ske akcije. Predlog na kratko utemeljuje, da bo izredno veliko število ljubljanskih prebiva-cev ostalo brez strehe. Stanovanjski odsek vidi edini izhod v tem, da se nalame poso-jilo za zidanje zasilnih stanovanj. Gradnje naj bi se male hle se 4 stanovanj, kakršne že obstajajo za Bežeradom, ker se lahko najprej dovršijo in tako najprej omogoči, da pride čim večje število ljudi pod streho.

Obč. svetnik dr. Ravnihar izjavlja, da ni nobenega dvoma, da mora obč. svet poskr-beiti, da ljudje 1. maja ne bodo ostali brez strehe. V stanovaniški akciji je občina po-kazala že mnogo dobre volje, tako pod re-rentnim svetom, še bolj pa pod vladnim komisarijem (Inž. Gustinčič: Kako pa je ko-misar izjavljal stanovaniško akcijo?) Če bi se vsi zavzeli za predlog vladnega komi-sarja, bi bil danes že izvršen. Predlog sta-novanjskega odseka je povrsen in premalo premišljen, zato predlaga, naj se vrne fi-nančnemu odseku, ki naj potem stavi kon-kreten predlog.

Obč. svetnik Likar izjavlja, da je na-jetje posojila vsaj v predlagani izmeri ne-obhodno potrebno, ker imamo do 1. maja komaj dva meseca časa. S prvim majem nam preči velika stanovaniška katastrofa. (Dr. Jerič: To ni res!). Smatram, da bo hušje kakor ob potresu. Predlagano poso-jilo ne spada v okvir redne stanovaniške akcije, temveč predstavlja samo akcijo v sil, kakor n. pr. v času povodnj. Bati se je, da bo že ta akcija prepozna. Zato pro-si, naj glasujejo vsi za predlog.

Zupan dr. Puc ugotavlja, da je stanov-anjski odsek zato stavil ta predlog, ker ga ni mogel staviti finančni odsek, ki je bil razpuščen. Stvar pa je nujna in ker bo preteklo gotovo še par tednov, predno se bo dobilo za posojilo odobrenje nadzorst-vene oblasti, bo še dovolj časa, da bo o pogojih amortizacije in kritja razpravljali finančni odsek.

Obč. svetnik Kerk izjavlja, da se SLS ni abstinirala od zadnje seje, ker se je ho-tela izogniti stanovaniški razpravi. Na se-jo, na kateri se je razpravljalo o stanovan-jem vprašanju, samo za to ni prišla, ker je bila nadaljevanje seje, ki jo je v pro-estu zapustila. SLS pa bo v občinskem svetu podpirala vsako akcijo za odpravo stanovaniške bede in bo tudi glasovala za predlog stanovaniškega odseka.

Obč. svet. O. up. izraža željo, naj bi se hišni gospodarji pozvali na magistrat, ki naj bi skušal nanje vplivati, da bi začasno

odgodili stanovaniške odgovore, ker je mnenja, da se da z lepo besedo marsikaj doseči.

Zupan dr. Puc sporoča, da je stanovanj-ski odsek že pričel delati v tem smislu. Prihodnji teden bo sklicana anketa, na ka-tero bodo povabljeni tudi hišni posestniki in drugi faktorji; anketa ima namen omi-liti nastala nesprijetstva.

Obč. svet. Rupnik zavrača izvajanja dr. Ravniharja, ki je zagovarjal ponesečeno stanovaniško akcijo vladnega komisarja. Dr. Ravnihar naj bo prepričan, da bo v občinskem svetu o tej stvari še prišlo do debate, katere kritika bo naravnost po-razna.

Tudi obč. svet. Gustinčič zavrača dr. Ravniharjev zagovor vladnega komisarja in njegove stanovaniške akcije. Razpisano je bilo posojilo 30 milijonov dinarjev, pod-pisanih pa je bilo samo 11 milijonov, stavb nih del pa je bilo kljub temu oddanih za 35 milijonov! Sedaj se nahaja občina v sil-no mučnem položaju, kajti ko bodo pod-jetniki zopet pričeli zidati in bodo prišli po plačilo, jim ne bo mogla plačati. Sta-novniška akcija vladnega komisarja je dovedla do popolnega poloma. Danes je treba misliti, kje se bo dobilo kritje za teh 24 milijonov Din.

Predlog obč. svet. Likozarja glede vo-dovoda na Barje je bil odkazan vodovod-nemu odseku, predlog SLS, da se obnovi volitve tudi v gosposarske odbore, pa je predlagatelj g. Orehek na splošno prese-nečenje umaknil, češ da bi itak ne bil spre-

Gospodarstvo

Razmere na jugoslovanskem tržišču žita in moka. Pod gornjim naslovom smo pred dnevi objavili članek, v katerem smo opisali nezdružive razmere na našem tržišču žita in moka. Med drugim smo omenili, da naša mlinarska industrija glede na naraščajoči uvoz ameriške moke (v Dalmaciji in Južni Srbiji) najodločneje zahteva povečanje na-petosti med carino na moko in carino na pšenico, bodisi, da se to povečanje doseže z znižanjem carine na pšenico ali pa s povi-šanjem carine na moko. Od uglede gos-podarske strani smo v zvezi s tem prejeli do-pis, v katerem pisec odklanja vsako zviša-nje carine na moko ter pravilno zagovarja znižanje carine na pšenico. S povišanjem ca-rine na moko bi bili najbolj udarjeni pasiv-ni kraji, med njimi gotovo tudi Slovenija, poleg tega pa je treba pomisliti, da bi povi-šanje carine na moko prizadelo najširši krog konsumentov. Ako se naj današnji nevzdrž-ni položaj omili, potem smemo iskati izho-da edino v znižanju carine na pšenico. S tem bi se izvršil tudi pritisk na skrivnostno drugo roko, na židovske spekulante, ki so kupili značajne zaloge pšenice po nizki ceni, sedaj pa hočejo izžeti iz ljudstva mastne do-bičke. To židovstvo se je tako zagrizlo v vi-soke cene, ki jih naj plačajo konsumenti, da je v svoji drzni spekulaciji nankrat pre-zlorazil inozemske cene. Cene na naših tržiščih so se tako dvignile, da kljub visoki carini konvencira uvoz žita kakor tudi moka. Jasno je, da ti spekulanti zahtevajo zvišanje carine na moko, ker bi jim drugače ušel dobiček za neprodane vagone pšenice. Vsako zviša-nje carine na moko na moramo najodločneje odklanjati. — Omenimo naj še, da naša mlinarska industrija zahteva le povečanje na-petosti med carino na pšenico in carino na moko, kar pa je z znižanjem carine na pše-nico prav lahko izvesti.

Program kongresa gospodarskih zbor-nice v Osijeku. Kongres gospodarskih zbor-nice se bo letos vršil 20. in 21. maja v Osijeku, kjer se bo istočasno proslavila 75letnica de-lovanja osiješke zbornice. Dosedaj so dolo-ženi naslednji referati: Vprašanje organiza-cije gospodarske statistike (ljubljanska zbor-nica); O delu zbornice glede gospodarske propagande ter o osnovanju zborničnega in-formacijskega urada v Zagrebu (zagrebška zbor-nica); Reorganizacija naše konzularne služ-be (sarajevska zbornica); Nazadovanje na-šega izvoza ter vzroki in posledice nazado-vanja (velikobeleške zbornica).

— Konkurs je razglašen o imovini Ferdi-nanda Dečmana, mesarja in gostilničarja v Celju (prvi zbor upnikov 20. marca, oglasit-veni rok do 1. aprila, ugotovljeni narok 14. aprila).

Borze

24. februarja.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet živahniji. Narodna banka je mora-la kriti skoro vso potrebo: privatna ponudba je bila edino v devizi na Trst. Tečaj deviz se dalje nekoliko popustili. Berlin je naza-doval na 13.575, London na 277.5, Newyork na 56.88 in Dunaj na 8.0135.

Na zagrebškem efektnem tržišču je vojna škoda pri srednjem prometu za malenkost popustila. Prompna se je trgovala po 456, kasa po 456 — 457, za februar po 457 in za december po 483 — 480. Investicijsko je da-lje čvrsto pri 91.25 — 92 brez zaključka. Agrarne obveznice pa so bile zaključene po 58.5. Med bančnimi vrednotami notira Na-rodna do 6500 — 6800. Ostali tečaj so ostali nespremenjeni. Med industrijskimi papiri pa so bili zaključki v Slavskvu po 120, v Sla-voniji po 15, 14 in 13, v Narodni šumski po 16 in v Tvorilci vagonov po 52 — 15. Večše so čvrste pri 140 — 150, Trboveljska pa je za malenkost popustila na 510 — 530.

Devize in valute. Ljubljana, Amsterdam 0 — 22.90, Berlin 13.56 — 13.59 (13.575), Bruselj 0 — 7.9245, Budimpešta 0.9.944, Curih 1098.5 — 1096.5.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 24. februarja 1928.

Višina barometra 308.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra in brzina v metrib	Oblatno 0-10	Padavine	
							Vrsta	v mm do 1. ure
Ljubljana ..		778.1	-4.7	70	E 2	2		
Maribor ..		776.8	-7.95	N 4	4	0		
Zagreb ..	8.	77.4	-5.4	N 4	4	0		
Beograd ..		777.1	-4.4	64	mirno	10		
Sarajevo ..		777.2	-10.7	73	mirno	0		
Skopje ..		775.5	-5.64	NW 1	7	0		
Dubrovnik ..		772.2	-1.24	E 8	0	0		
Split ..	7.	773.0	-1.43	NE 6	3	0		
Praha ..								

Solnce vzhaja ob 6.43, zahaja ob 17.40, luna vzhaja ob 8.40, zahaja ob 21.31.

Čajniška temperatura danes v Ljubljani 2.6 C, najnižja — 8.2 C.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Jutri bo sedanje vreme še držalo; pozneje ni gotovo. Najbrže je veter in bolj toplo.

Tržaška vremenska napoved za soboto: Lahki vetrovi s prevega kvadranta. Nebo večinoma jasno. Temperatura od 1 do 7 stopinj. Morje skoraj popolnoma mirno.

Ljubljana, »Petovica«, Dunajska cesta; Maribor, Jos. Marintz, Gosposka ulica; Celje, »Humanika«, Aleksandrova ulica; Ptuj, »Petovica«, Slovenski trg.

Jet. Soglasbo je bil sprejet nujni predlog g. Likarja glede zidanja delavskih hiš. Obširnejše poročilo o tem bo prinesel da-nišnji »Slovenski Narod«. Seja je bila ob 20. zaključena.

Iz življenja in sveta

Amanullah prihaja

Berlin, 21. februarja.

Danes je pustni torek. Sicer tako veselo razigrani Berlinčani, ki so hoteli na Silvestrovo preobrniti polovico Berlina, ne posvečajo temu važnemu dnevu nobene pozornosti in prepuščajo letos vso skrb za dostojno proslavo Karnevala sobratom v Porenju. Tare jih samo ena briga — kako bodo čim dostojnejše sprejeli afganistanskega kralja Amanullaha, ki bo jutri stopil na kot pleso kakega resničnega tajnega svetnika se bleščeči berlinski asfalt.

Krantzov proces, pikanterije Hilde Schellerjeve, Bergmanove goljufije, krpanje vladne koalicije, izprtje kovin-

morali v naglici prirediti za bivališče visokega gosta. Palača sama je dober vzorec Schinkelove gradbene umetnosti z velikim vrtom, prostranimi dvoranami in sijajnim mobilijarjem. Pri ogledovanju pripravljajnih del v njenih sijajnih prostorih smo mogli inozemski novinarji konstatirati le eno, da se trudi Nemci prav pošteno, da napravijo kar najudobnejši stan orientalskemu potentatu. Da ni bilo pri tem dolgačas, je poskrbel poseben odposlanec afganistanskega dvora, ki je do dna preobrnil marsikatero dobro namero gostiteljev. Tako so morali še danes čisto izpremeniti spalnice obeh. Veličanstev,

Hindenburg, afganistanski kralj, kraljica in ceremonijer

skih delavcev, rastoča brezposelnost in celo vprašanje vojne krivde — vsa ta vprašanja so trenutno potisnjena povsem v ozadje. In tako sliši zdaj povsod, kamor te zanese, samo eno besedo — Amanullah zvezano s tisoč domislicami in pripovedovanji, ki kažejo, da imajo Berlinčani po desetletnem republikanskem postu v resnici otroško veselje s pripravami za sprejem kronane glave, četudi samo afganistanskega kraljestva.

Prihod Amanullaha ni razburil samo neoficijelnega Berlina po kavarnah, spelunkah, busih in na podzemskih železnici, nego tudi oficijelne kroge. V največjo zadrego pa je spravil šefa protokola, ki ima prijetno dolžnost z uro v roki določiti program študijskega potovanja afganistanskega Veličanstva. V njegovih rokah leže tudi vse priprave za sprejem in pogoščenje, ki baš ne bo malenkostno. S koliko vestnostjo opravlja svojo težko nalogo, priča sestavljanje jedilnih listov za oficijelne bankete, pri katerih bodo na podlagi rezervatnih poročil in doposlanih jedilnih listov servirali kralju vse tisto, kar mu je bilo nudeno že v Egiptu, Rimu in v Parizu. Posebne težave pripravlja pijača, kajti kralj kot globokoveren musliman ne pije vina, v njegovem spremstvu pa so nekateri gospodje, ki ga prenesejo velike mere. Nič manjše skrbi niso tudi z jezikom, ker zaenkrat govori večina Afganistancev samo perzijski jezik, tega pa razumejo Berlinčani toliko, kolikor naši Ribničani.

Mnogo skrbi so imeli tudi s vprašanjem nastanitve. Rešili so ga na ta način, da je najela država za težke tisočake hohenzollernsko palačo princa Albrechta v Wilhelmstrasse, katero so

ker se je le temu v Parizu tako prišlo ležanje na posteljah iz medenine, da sta izrekla visoko željo, počivati na sličnih posteljah tudi v Berlinu. Vseh na razpolago kralju danih soban je 60 in 20 gospodinjskih lokalov. Temu primerno je število kraljevega spremstva, ki šteje 17 oseb, med njimi celokupno sorodstvo obeh Veličanstev, ki je prav orientalsko številno.

A. Verbič.

Berlin, 24. februarja, s. Mesto je priredilo danes afganistanski kraljevski dvojici svečan sprejem. Kralj in kraljica sta prišla opoldne na rotovž, kjer jih je pozdravil nadžupan dr. Böss.

Afganistanski kralj

„Če ženske bolujemo“

Velika danska pisateljica Karin Michaelis, pisateljica znamenite knjige »Zena v nevarnih letih« je te dni predavala v Zagrebu o ženskih boleznih na psihični podlagi. Obravnavala je posebno položaj žene v današnji družbi.

Dejala je: Javnost je vedno na strani moža in obojca ženo. Žena pa ni nič drugega nego plod vzgoje moškega. Zategadelj so prazni vsi izgovori, ki obsojajo ženske.

Na tisoče, da na milijone je žena, ki bi se rade oblačile skromno. Kaj deluje nanje, da se ne nosijo tako, kakor bi rade? Nič drugega kakor obnašanje moških. Sčasoma se prepričajo, da ima kokota na prostosti večji vpliv kakor izkrenost, preprostost in skromnost. To prisili žensko, da se oblači tako, kakor misli, da bo zmanjšala privlačnost kote na moža in jo s svojo poštenostjo nadomestila.

Ženskam je čestokrat potrebno, da zbolijo. Bolezen jih očisti in osreči. Najhušja leta za ženo so leta med 40. in 55. letom. V tem času prekorači moški svojo kulminacijo, žena pa je baš v kulminaciji. Zato je treba gledati na ženske med 40. in 55. letom kakor na bolnice, ki jih pali neznanska vročina.

Predavateljica ne taji, da počenjajo žene v teh letih nerazumljiva dejanja, oaravičuje pa ta postopek s tem, da bivajo poleg histeričnih žensk tudi histerični moški. Njih število ni nič manjše od števila žensk — nasprotno, časih ga celo presega.

Karin Michaelis se je doteknila tudi zakona. Zakon je sveta stvar. Srečen pa je samo teden, če ima mož dovolj razumevanja in če ženi pomaga ter jo podpira. On ne sme biti svoji družici samo hranitelj, biti ji mora tudi dušni

zdravnik. Nesrečni so tisti zakoni, kjer moške ne razumejo žen. Iz tega izvirajo razdori in nesreče.

Pisateljica ni tudi pozabila omeniti, kakšne so razmere med zakonci v skandinavskih deželah. Tam je število razvedb zelo veliko. Tudi nezvestoba cvete, vendar je med Skandinavci v zakonu tudi mnogo sreče, ker je življenje zakoncev tam čisto drugačno kakor pri nas in za ženske mnogo normalnejše.

Plemena, ki se žro med seboj

V nizozemski Novi Gvineji deluje neka katoliška misija, ki poroča iz dežele strahotne novice. Papuanci, prebivalci Nove Gvineje, so ljudje, ki jih je nemogoče odvaditi kanibalstva. Med posameznimi plemeni se vrši pravi boj na življenje in smrt. Papuanci tekmujejo med seboj, katero plemo bo uničilo druga plemena. Misija pravi, da bodo Papuanci v doglednem času popolnoma izginili, če ne poseže v stvar nizozemska vlada in če ne napravi konca kanibalizmu, ki je v zgodovini človeštva tako drastično, da mu ni najti primere.

Papuanci se najraje spravljajo nad mlade, močne moške, ker so preverjeni, da preide moč požrtega človeka na istega, ki ga je pojedel. Tako dela eno plemo. Drugo plemo, ki živi bolj v notranjosti dežele, pa živi v veri, da je treba iztrebiti plemena, ki žive pokraj morja. Ti ljudje so namreč zelo čisti in tudi dobro rejeni. Papuanska plemena se med seboj neprestano vojskujejo. Če napadejo in premagajo celo vas, odženo premagance v suženjstvo, kjer jih pralagoma »konsumirajo«. V nekaterih

krajih obstoje cele trgovine s človeškim mesom. Sužnji so tam na prodaj in kdor kupi človeka, ga sme odreti, speči in pojediti ali pa storiti z njim kar mu drago.

Ameriški petrolejski škandal

Vrhovno sodišče v Washingtonu je zavrnilo ugovor Rob. Stewarta, generalnega direktorja Standard Oila v Indijani, proti zapornemu povelju ki ga je izdal senatov odbor za preiskavo v petrolejski aferi. Stewart, ki je bil pred sodiščem navzoč, je bil zopet izročen v zapore in spada sedaj zopet pod neposredno sodstvo senata. Predlog, da bi ga proti kavciji izpustili na svobodo, je bil odklonjen. Stewart se je proti temu sklepu pritožil na kar ga je sodišče proti kavciji 5000 dolarjev izpustilo na svobodo.

Z brzino 368 km — v valove

V Dayton Beachu se je pripetila strašna avtomobilska nesreča. Žeja za neprestanimi rekordi je tako razbičala avtomobilista Lockarda, da je hotel prekositi pred nekaj dnevi zmagovitega rekorderja kapetana Campbella. Lockard je skušal zloniti Campbellov rekord. Sedel je k volanu in je zapodil avtomobil z vso silo v tek.

Vozilo je blisnilo po nabrežni cesti, pščinilo je mimo tisočih gledalcev in se je približalo opasnemu ovinku. Lockard je ignoriral zavoro. Misli je, da pojde vedno tako bliskovito in gladko kakor v začetku. S pekleno naglico je zapodil avto naprej, a mesto da bi drvel po cesti, je zašel v morje. S strašnim krikom rekorderja se je končala ta vožnja; avtomobil se je v valovih precuknil, pokopal je Lockarda pod sabo, se potopil pod vodo, nato pa zopet splaval na površino. Ko je masinerija nehala delovati, so potegnili vozača nezvestnega iz valov. Lockard je težko ranjen vozilo pa pokvarjeno in nerabno za vožnjo.

Po Sokratovem vzoru

Na izraelitski meščanski šoli v Budimpešti je pred svojimi učenci izvršil samomor meščanskošolski učitelj Leon Bruck. Ko je stopil v razred, je povzlel večjo dozo veronala. Potem se je jel poslavljati od razreda. Pripovedoval je učencem, da trpi strašne muke, ki jih ni več mogoče prenašati. V svetovni vojni je zbolel na obistih. Da bi ozdravel, bi se moral podvreči težki operaciji, za katero pa nima niti poguma niti denarja. In je sklenil umreti sredi pouka, med njimi ki jim je bil vzgojitelj.

Rekel je: »Sklenil sem končati med učenci. Imam vas zelo rad. Oprostite mi samomorilno početje! Saj vam je znano, da je tudi Sokrat umrl daleč od svoje družine, med svojimi učenci.«

Potem se mu je grlo zaprlo in ni mogel spraviti niti besedice več iz sebe. Padel je na tla. Razred ga je obstopil. Potem so učenci poklicali zdravnika in veleni prenesti učitelja v bolnišnico, kjer je izdihnil ne da bi zopet prišel k sebi.

Hincklerjev polet v Avstralijo

Angleški aeropilot Hinckler nadaljuje svojo triumfalno vožnjo proti Avstraliji. Še nekaj dni in prišel bo na cilj ter podpisal pobotnico za tisoč ali celo 2 tisoč lir sterlingov, katero vsoto mu je zagural angleški Lloyd, če pride v Avstralijo v dogovorjenem roku.

Avstralci oziroma angleški kolonisti v Avstraliji pripravljajo Hincklerju veličasten sprejem. Hinckler je dosegel na tem poletu nekaj posebnosti, ki jih je treba zabeležiti: letel je nepretrgoma od Londona do Rima, prišel je v doslej najkrajšem času iz Anglije v Indijo, napravil je najdaljši polet v omejenem času in je letel z najmanjšim aparatom, ki se je doslej uporabljal na tako veliki razdalji.

Da se zamorete tudi v postnem času od srca nasmejati ogledte si sigurno največji in po vsem svetu slavni češki film

Dobri vojak Švejk na fronti

Pride! Pride! Pride! Pride!

ELITNI KINO MATICA

× **Burbonec v boju za dedščino.** V Firrenzi se bo vršila te dni razsodišna seja, ki bo spregovorila zadnjo besedo o dedščini, ki jo je zapustil vojvoda Robert Burbone-Parmski. Za to dedščino, ki obstoji v posestvih na Avstrijskem, Madžarskem, na Češkoslovaškem, v Franciji in v Italiji, se tepejo, kakor znano, posebno trije Robertovi sinovi, princji Elija, Sikst in René. Elija je prvorojenec in bi imel glasom oporo največ pravice, pa ker se je boril v vojnem času na avstrijski strani, njegova dva brata pa na francoski, mu delajo izven Avstrije velike neprilike. Tako je n. pr. sodišče posestva na Francoskem prisodilo njegovemu bratu. Oglašajo pa se tu drugi člani parmske hiše.

× **Star panj.** V Bologni se je poročil 75letni Cesare Regletti in je senzacionalen vse mesto. Njegova »stara« je še starejša. Šteje namreč 79 let. Zupan, ki ju je poročil, je v kratkem nagovorju upravljen poudarjal, da ni bila mladostna ognjevitost, ki je novoporočenca spravila pod »sladki jarem«.

Sport

Nedeljske nogometne tekme

v Ljubljani, Mariboru in Ptuj
V Ljubljani se vrši II. kolo pokalnih tekem, v Mariboru in v Ptuju pa se nadaljuje borba za točke.

Drugo kolo tekem za prehodni pokal LNPa prinese v Ljubljani sledeča srečanja: na igrišču Primorja ob 15.30 Primorje : Slovan, na igrišču Ilirija ob 14.: Hermes : Reka ter ob 15.30 Ilirija : Jadran. Predtekmo na igrišču Primorja igra ob 14. rezervi Primorja in Hermes. Drugo kolo prinese neprimerno zanimivejšo tekmo in boljši sport, kot so ga mogli nuditi mlajši klubi v I. kolu preteklo nedeljo. Zanimanje bo vladalo seveda v prvi vrsti za letošnji prvi nastop prvaka Ilirije ter pa tudi za start Primorja. Pričakuje se lahko v vseh treh tekmah otvorjenje in do bre igre. Tekmovanje za prehodni pokal LNPa se približa z nedeljskimi tekmami že zelo odločilni fazi. Izgleda sicer, da se bosta v ljubljanskem okrožju srečala kot končna tekme zopet Ilirija in Primorje, v mariborskem pa Rapid in Maribor, vendar prinesejo izločilne tekme prav lahko kake spremembe.

V Mariboru in v Ptuju pa se bo v nedeljo nadaljevala prvenstvena borba. Ob 15. bosta igrala na igrišču »Maribor« Zeleznikar in Svoboda. Poslednje imenovani klub je v prvenstveni tabeli na predzadnjem mestu in ima 3 točke, Zeleznikarji pa so za sedaj še poslednji in brez točke.

ISSK Maribor (10 točk) jutri nima tekme doma. Na istem igrišču se jutri pričnejo tudi prvenstvene tekme rezerv. Ob 13.30 nastopita rezervni moštvi Zeleznikarja in Svobode. — Dopoldne ob 10.30 pa se srečata mladini Maribora in Rapida.

V Ptuj pa odide k prvenstveni tekmi s SK Ptuj mariborski Rapid, ki zavzema z 8 točkami drugo mesto pred tretjeplasiranim SK Ptuj, ki ima 3 točke.

Smuške skakalne tekme za državno prvenstvo v Mojstrani

Za smuške tekme v skokih, ki se vrše v nedeljo, 26. t. m. v Mojstrani vlada velik interes ter je pričakovati rekordnega poseta smučarjev. Mojsstransko letoviško društvo je postavilo na kolodvoru stanovanjski urad ter prosimo, da se obrnejo vsi izletniki nanj za nakaznice za stanovanja, da ne bodo imeli neprikl. Skakalnica sama je v izbornem stanju, vreme krásno, jasno, smuka v dohlinah Vrta in Krma prav ugodna. Nanosil se je sneg in so skakalnico temeljito pretlačili, tako da dosežajo smučarji v treningu prav lepe rezultate in je pričakovati v nedeljo skok, ki bo rekorden in najdaljši, kar se jih je dosedaj doseglo v Jugoslaviji.

Vabimo vse smučarje, da se udeležijo teh zanimivih tekmovalj, ki nudijo najlepše, kar je mogoče doseči v smučarstvu.

Smučarske tekme za prvenstvo Slovenije na Pohorju. V programu smučarskih tekem, ki se bodo vršile za prvenstvo Slovenije pod vodstvom I. SKK Maribor jutri na Pohorju, javlja prireditveni odbor naslednje spremembe: Vse tri skupine, t. j. seniorji, juniorji in dame imajo cilj na Smolniku, ne pa na Cinčaku. Prvi dve kategoriji imata start kot zadnjič javljeno pri Ruski koči, dame pa startajo na Klopnem vrhu, ne pa na Cinčaku. Snežne prilike so ugodne, povsod priči. Ostali program je nespremenjen.

Sportna predavanja LNPa. LNPa priredi v najbližnjem času ciklus poljudnih propagandnih predavanj o sportu. Prvo predavanje se vrši v ponedeljek, 27. t. m. ob 20. v dvorani Kmetijske družbe na Turjaškem trgu št. 3. Predava prof. dr. Anton Bajc o sportu v splošnem in njegovih vrednotah. Predavanje je pristopno širšemu občinstvu, predvsem pa je namenjeno članstvu naših sportnih klubov.

Službeno iz LNPa. Upravni odbor LNPa obvešča ljubljanske klube, da se vrši na javljeno prvo sportno predavanje v ponedeljek, 27. t. m. ob 20. uri v dvorani Kmetijske družbe na Turjaškem trgu št. 3. Klubski odbori se naprošajo, da propagirajo predavanja med svojim članstvom, predvsem pa da opozorijo nanj svoje redne članke. — Tajnik I.

SK Ilirija, nogom. sekcija. Danes, v soboto ob 16. uri trening na dva gola na igrišču za skupini I. in II. Jutri dopoldne ob 10. trening-tekma s Svobodo za II. skupino. — Načelnik.

SK Ilirija (ženska sekcija). Danes ob 18. trening II. skupine v kolizejski dvorani. V ponedeljek ob 18. istotam trening I. skupine. Opozorjam ponovno na redno in točno posejanje vseh treningov, ker stoji tik pred otvoritvijo sezone. — Načelnik.

SK Jadran Redni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 26. t. m. ob pol 10. dopoldne v Narodni kavarni z običajnim dnevnim redom. Po členu 8, točka 7. klub. pravil, so člani, stanujoči v Ljubljani, primorani, se osebno udeležiti občnega zbora. Predsednik.

SK Slovan, nogom. sekcija. V nedeljo ob 14. uri v klubovni garderobi sledeči igrači: Korčec, Globelnik I. in II. (Flak), Marčičotti I. in II., Volkar, Kerne, Skalar, Schlegl, Ključec, Rakus, Lumber, Čirovič, Bugič, Gregorič, Globelnik Vlado naj priuise s seboj rediteljski znak. Vsi in točno! Tajnik.

SK Krakovo. Danes se vrši ob 20.30 v Prešernovi sobi restavracije Mrak na Rimski cesti III. redni letni občni zbor. Ako občni zbor ob omenjenem času ne bo bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje ob vsaki udeležbi drug občni zbor. Dnevni red običajen. Dolžnost vseh članov je, da se istega polnoštevilno udeleže. — Tajnik.

ZSK Hermes. Sestanek vseh igrarjev I. moštva in rezerve se vrši danes ob 19.30 v lokalni. Sestanek zelo važen z ozirom na jutrišnje tekme. — Načelnik.

Bohinjsko vremensko poročilo od 24. t. m. ob 14.: Barometer 760. Njegova tendenca čvrsta. Toplota v senci 1.7 C. Jasno, brez vetra. Insohlacija v višjih legah že od 9. ure naprej najidealnejša in najučinkovitejša. Solčna pobočja brez snega. Saninec nemogoč. V ravnih legah še v dolini sneg. V senčnih legah od 20 cm naprej osrnenjenega snega, v višjih legah stopnje vaje do 150 cm z vedno boljšim snegom do priča. Sedaj zlasti priporočljive sledeče turistovsko-smuške ture (kompletne opreme!): 1. Strme-Bohinjsko sedlo-Sorška planina z okolico. 2. Baško sedlo. 3. Črna

Na polovanju

so glavoboli in nervozne težkoče pogoste. Izkušeni potniki se varujejo s tem, da nosijo seboj vedno

Pyramidon Tablete

To ne olajšuje samo te bolečine, temveč tudi druge različne vrste in so izvrstno sredstvo pri mrzlici.

Prisne samo v originalnem zavoju „Pyramidon“.

prst preko Orožnevo kočel 4. Planina Vogu z okolico. 5. Preko hotela »Zlatorog« in Komne na planino Na kraju, od tam najrazličnejše, najhvaležnejše variante preko Govnjača in Migavca na planino Vogu, do Bogatina, v dolino Sedmih jezer itd. (dva in večdnevne ture).

ISSK Maribor gostuje jutri v Gradcu. Prvak mariborskega okrožja ima jutri, z ozirom na prvenstvena tekmovanja prost dan. Zato se je lahko odzval vabilu graškega prvaka Grazer Athletik Kluba, da odigra to nedeljo z njim na njegovem igrišču prijateljsko tekmo. Naprej je nameraval mariborski Rapid gostovati dva dni pri graških Strassenbahnerjih in GAK-u, a je moral zaradi svoje prvenstvene tekme s SK Ptujem to srečanje odpovedati.

Dopisi

PREVALJE. Sokolova maskerada je prav lepo potekla. Pustno veselje je trajalo do ranega jutra. Pri konkurenici mask je prešla prvo darilo kot najlepša gđ. Anica Križnikova, hčerka uglednega lesnega trgovca g. Križnika.

MOZIRJE. (Na naslov poštne direkcije v Ljubljani: Direkcijo pošte na brzavoja v Ljubljani prosimo, naj v interesu občinstva poskrbi, da bo k lutanju vlaku prihajal še en poštni voz, da ne bodo ostajali potniki, ki morajo iz nujnih zdravstvenih ozirov iskati zdravniške pomoči. V Mozirju na ceditlu. Čeprav je en potnik v Mozirju izstopil, ni bil sofer voljan odstopiti njegovega mesta novemu potniku, kar je povzročilo mnogo ogorčenja. V četrtek 23. t. m. je moralo ostati v Mozirju klub zelo važnim opravkom 6 ljudi in to iz eno uro oddaljene okolice! Prosim torej še enkrat, da se ugodni naši prošnji. — Več prizadeži. 437

DOL. LENDAVA. 21. t. m. je priredil tukajšnji Sokol maskeradni ples. Zabava je nepričakovano dobro uspeła. Čeprav jo je posetilo le članstvo Sokola in Sokolstvu naklonjeno občinstvo slovanske narodnosti. Povsod je vladalo najboljšo razpoloženje in uladna, kakor tudi ostali posmetnik, zabave, se je zabavala tja do jutra. Maske, ki so bile sicer maloštevilno zastopane, so bile prav dobre. Gmoini uspeh prireditve je bil za tukajšnje razmere prav zadovoljiv. Vsem, ki so bodši z delom bodiši s posemom pripomožili da je prireditev tako lepo uspeła, iskrena zahvala!

ROGAŠKA SLATINA. Preteklo nedeljo je priredilo Pevsko in prosvetno društvo »Sloga« pevski koncert, ki je zelo lepo uspel. Odkar se je g. Ulađa preselil v Beograd, vodi pevski zbor g. J. Čentič, solski upravitelj in gerent okrajnega zastopa v Rogatu, ki je znan kot odlični zborovodja; vse dinamične gradacije zna nevsiljivo, a vendar sugestivno tako rekoč pričarati iz pevskih grl, kar je pri podočeljskih zborih zelo težko. Za koncertom je prišla na vrsto »Županova Micka«, pri kateri se je publika zelo zabavala. Nekateri diletanti so podali svoje vloze zelo posrečeno. Posebno je prišel do izraza tamburaški zbor, ki pod spretnim vodstvom g. M. Žertka prav lepo napreduje, kar zasluži vse priznanje.

KAPLA. 19. t. m. se je vršila veselica organov tukajšnje fin. kontrole. Pri tej priliki so nabrali 412 din. za revne šolarje. Za ta dar se šolski upravitelj v imenu uboge dečice najtopleje zahvaljuje vsem agilnim organom fin. kontrole kakor tudi vsem darovalcem.

Izjava

Podpisani izjavljam, da ne priznavam nobenih dolgov, ki bi jih kdorkoli napravil na moje ime.

MATEJ HEDZET, Ljubljana.

NA VRHUNCU STOJE NOGA VICE Z ŽIGOM: KLJUČ

najboljše, najtrajnejše zato najcenejše!

Zane Grey:

Železna cesta

Roman

Tema je nalikovala težkemu plašču, okrutnemu in vendar usmiljenemu. Prikrivala je beg moža, ki je v brezumnem strahu dirjal ob hišah; ublaževala je hrup prepirajočih se glasov in zastirala pokanje samokresov. V njenem varstvu so vojniki iztrežnjeni in osramočeni odhajali iz dirindaja, so razbojniki in morilci prežali v zasedi, so žilavi hlapci za pete vlačili pretepače iz lokalov, so mladi igralci, omamljeni po uspehu, hiteli na nove igre, so obupani potniki iskali tihega prostora, da bi se spočili, in je vsa dolga vrsta sužnjev grehote, tisočerna v pestrosti jezika in rodu, kolovratila proti šotorom sle.

Za Allie Lee, ki jo je bila usoda iznova palmila v Duradovo oblast, so bili bentonski dnevi skrivnostni in noči polne groze. Vsa plašna in drhteča je z utripajočim sluhom stregla na vsak korak in vsak najtišji glas, na neprestani topot, ki je bil podoben mimo-hodu cele armade, in na čudno, pridušeno bučanje, ki je počasi naraščalo, razvijalo se v polno silo in spet zamiralo.

64

Durada je bila videla samo enkrat, tisto jutro, ko jo je Fresno s svojo tolpo privlekel v Benton. Takrat ji je s kratkimi besedami povedal, da ji bodo prinašali jed v to neudobno plateno barako, kjer mora ostati, dokler ji ne najde boljšega zavetja. Zagrozil ji je, da jo ubije, če mu še kdaj poizkusi uiti.

Toda njen pogum in njeno upanje sta ostala nezmagljiva. Ne verne molitve, ne razlogi uma, ne prostodušje nevednosti niso bili vir njene trde, zagonetne hrabrosti. Vedela je, da mora trenutek rešitve neizogibno priti, zakaj v Bentonu sta živela Neale, ki jo je ljubil, in Larry, ki je bil njen prijatelj. Čutila je njiju bližino.

In tako je Allie stregla na vse tisočerne glasove, posebno pa na korake, ki jih je slišala skoziplatno svojega šotora, in je čakala tistega koraka, ki ji ob njem zastane utrip srca.

Nekdo je bil stopil v sosednji prostor in je zdaj tipal po surovo zbitih vratih, ki so bila z one strani neprestano zapahnjena. Vrata so se odprla. Gluhonemi Stitt, njen strežnik in ječar, je vstopil z naročjem svežnjev, ki jih je zložil na Alliečino posteljo. Z znamenji ji je dopovedal, da mora zamenjati obleko, ki jo ima na sebi, z vsebino teh cul; in še, da naj se podviza, ker jo hočejo odvesti v drugo stanovanje. Nato je odšel iz sobe, zaprl vrata in jih zapahnil za seboj.

Roke so ji trepetale, ko je razvezovala zavoje. V svoje presenečenje je našla v njih popolno zalogo izvrstno ukrojene ženske obleke iz dobrega blaga. V Bentonu so bile po tem takem tudi prodajalne in ženske. Urno se je preoblekla, kar ji je bilo zelo zaželeno.

Obleka se ji je prilagala čisto tako, kakor je pričakovala, toda čepec in plašč sta jo zadovoljila in tudi čreveljčki so ji bili prav. Med drugimi stvarmi je našla v zavoju dolg, temen pajčolan; vprašala se je, čemu naj bi jo silili, da ga nadene.

Nekdo je potrkal na vrata. »Ali si napravljena, Allie?« je vprašal. »Sem,« je odgovorila.

Vrata so se odprla in vstopil je Durade. Shujšan je bil videti, mršav, kakor še nikoli ne; čudna blehost se mu je svetlikala izpod rumenkaste polti in na obrazu so se mu poznali sledovi prečutih noči in dreveneče, strastne napetosti. Allie je vedela, da ga davi silen nemir, ki ga le trudoma kroti. Čedalje bolj je bila uverjena, da bo sčasoma izgubil svoj prvotni značaj in ponosno špansko vedenje.

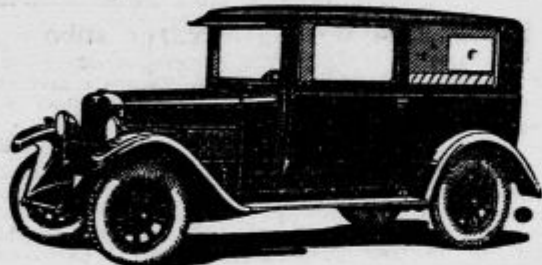
»Priveži si ta pajčolan,« je dejal. »Ne maram, da bi te Benton videl.«

Stopala sta po težkem pesku in prahu, nato po hodniku iz neoskobjanih deska, in sta se naposled ustavila pred poslopjem, ki je nalikovalo novi hiši iz opeke, v resnici pa je bilo samo poslikana lesena baraka. Durade jo je odvel skozi dva velika, dvoranam podobna prostora v majhno sobico, opravljeno z novim, svetlim pohištvom.

»Boljšega nisem mogel dobiti v Bentonu,« je rekel Durade in mahnil z roko. »Evo ti knjig in časopisov. Udobnosti ne boš pogrešala.«

Wanderer avtomobili

Odprti 4-sedežni voz, sportni voz Limousine in Cabriolet 6/30 in 8/40 HP najnovije sestave s 4- do 5-sedeži. — »WANDERER«-vozovi so znani po prvovrstnem materialu, največji sigurnosti in elegantni obliki.

Glavno zastopstvo za Slovenijo in Hrvaško:

PAVEL STELE, Ljubljana. Kaoiteljska ul. 3

Ako Vas kaj muč

ako čutite bolečine, kupite si v lekarni ali v tozadevni trgovini Fellerjev pravi lepo dišeči »Elsafluid«. Oti-
rajte si vsako jutro in večer bolna mesta in iznenadilo in obradovalo Vas bo, kako brzo in prijetno je Elsafluid oblažil Vaše boli. Ako ste zdravi, rabite Elsafluid za izpiranje grla in umivanje telesa. Boste Elsafluidu hvaležni in ostali mu boste zvesti.

Dnevno negovanje telesa z Elsafluidom Vas bo nagradilo z bistro glavo, zdravim spanjem, obvaroval Vas bo pred nahodom, gripo in drugimi boleznimi in ustvarjal Vam bo tako veselje do življenja. Tudi notranje, par kapljice na sladkorju ali medu Vas obvaruje proti neugodnostim krčem itd. ter na želodec prijetno deluje. Ze naši starši in dedje so rabili Fellerjev Elsafluid zunanje in notranje kot zanesljivo domače sredstvo in kozmetiko za celo leto. Jačje je in bolje deluje kot francosko žganje

Zahtevajte v lekarnah ali tozadevnih trgovinah tudi v najmanjših krajih izrecno »Fellerjev« pravi Elsafluid v polzkusnih steklenicah po 6 Din. dvojnih po 9 Din ali v specijalnih po 26 Din. Ako ne, pa naročite potem direktno po pošti, potem imate seveda ceneje čim več naročite naenkrat, ker z omotom in poštnino vred stane 9 polzkusnih ali 6 dvojnih ali 2 specij. steklenic 62 Din. 27 polzkusnih ali 18 dvojnih ali 6 specij. steklenic 139 Din. 54 polzkusnih ali 36 dvojnih ali 12 specij. steklenic 250 Din. —

Naslov označite jasno: Lekarnar EUGEN V FELLER, Stubica Donja Elsatrg 245 Hrvatska.

ANTON BAJEC

cvetličarna

LJUBLJANA, Pod Trančo

vrtarinja Tržaške c. 34. telefon 32—22

Čas orade pri damah

in vse nadležne kocine na tilniku, pod pazduho in na obrazu odstranite sami na najpreprostejši način z mojim preizkušenim odstranjevalcem dlak. — Kompletni samo Din 60.—, franko, ako pošljete denar naprej

Kosm. laboratorij
W. ECKHARDT, Augsburg, Bayern,
Ravensburgerstr. 12/93

Radi preureditve obrata

prodamo:

1 parno lokomobil 45 k. s., stabilni parni stroj 75 k. s., parni kotel 96 m³ 7 atm., parno lokomobil 12 k. s. ter

kupimo:

1 parno lokomobil 150 — 200 k. s. ter parno lokomobil 15 do 18 k. s.

M. ZALOKER d. z o. z.
LJUBLJANA — VIČ.

GLAVNA ZALOGA
URAN, parfumerija, Ljubljana,
Mestni trg.

Važno.

za vinogradnike, hmeljarje, vrtnarje in stavbna podjetja.

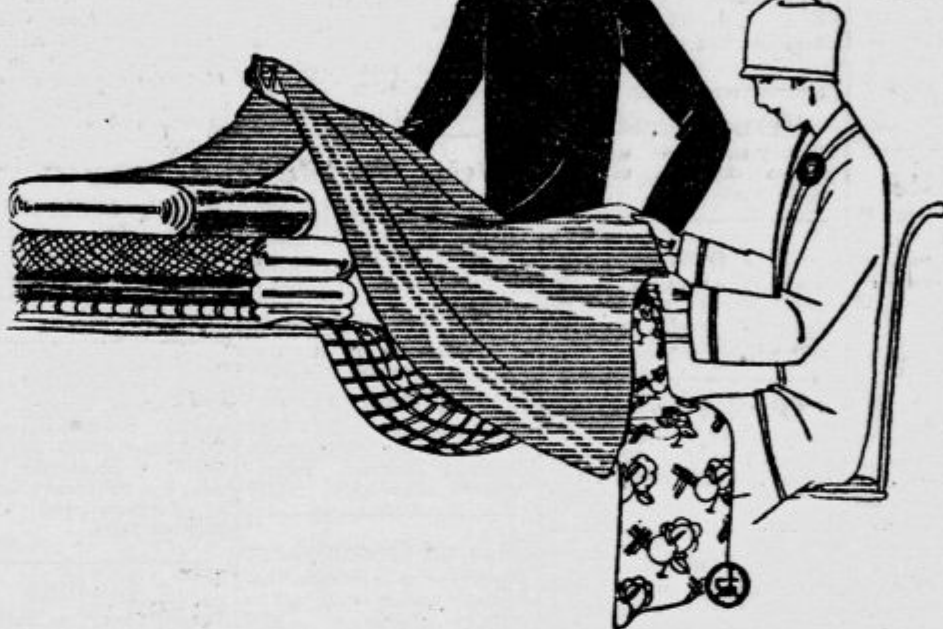
INPREGNIRANJE LESA Z MALENITOM.

MANELIT je danes najmodernejša, najcenejša in enostavno specijalno sredstvo za LESNO GOBO, trohnelost. Uporaba hladnim potom. — MANELITOVO glavno zastopstvo tč. Lajtersberg (nad tunelom) Maribor.

Zastopnike

in GENERALNA ZASTOPSTVA sprejmemo za prodajo državnih papirjev na mesečno obroke za vsa mesta v državi proti najboljši nagradi. »UNITAS«, Beograd. Terazije 14, I.

NOVOSTI

za plašče

in kostume

ravno kar došle!

A. & E. Skaberne

Ljubljana. Mestni trg štev. 10.

Kmetjel

Trgovci

Posestniki!

Leto za letom uničujejo bolezni na tisoče goveje živine, konj in prešičev. Ves Vaš trud in napor dolgih mesecev in let propada. Stotisoči in milijoni denarja gredo v nič.

Vseh teh nesreč se lahko obvarujete, ako zdravite svojo živino z:

„ALMAFLOROM“

najboljšim, najhitrejšim in najzaneslivejšim sodobnim in v s'otloščerih primerih preizkušenim preparatom.

»ALMAFLOR« proti konjski koliki.

»ALMAFLOR« proti napanjanju pri goveji živini.

»LA FLEUR« proti vnetju prebavil pri govedu in proti zadrževanju mleka pri molznih kravah.

»HALF« proti svinjski vročici in varovalno sredstvo proti rdečici.

»URINOT« proti krvavemu močenju (scanju) pri govedu in pri konjih.

Noben pameten živinorejec in posestnik živine ne sme biti brez teh zdravil. Kakor ne bo preudaren gospodar čakal, da mu hiša — jprej pogori, da se komaj potem zavaruje, tako tudi ne bo čakal, da mu živina oboli, temveč ji bo dal tudi že poprej naše preparate zato, da mu sploh ne bo obolela.

»Almaflor« dobite v vsaki trgovini.

Trgovci, ki naših preparatov še nimajo, naj jih nenu-
doma naročel

Cena škatlji z navodilom za uporabo 40 Din. — Pristno samo s plombo »Govedomedika«.

Naše preparate uporabljajo danes že vsi živinorejci v Evropi. Na tisoče je zahval in priporočil. Nekaj jih objavimo jutri.

EDINA ZALOGA ZA JUGOSLAVIJO:

„GOVEDOMEDIKA“

Jugoslovenska razpošiljalnica preparatov za govedo, konje in prešiče iz lekarne »Pri sv. Antonu«.

MARIBOR, KOVALIŠKA ULICA 11.

INDUSTRIJA ŽELEZA D. D. ZENICA

sprejme za svojo valjalnico (Walzwerk) za progo za srednje in grobo valjanje (Mittel- und Blockstrecke) takoj

enega predvaljalca
tri vlačilce
enega krčitelja
in enega nadvlačilca

Predvaljač je lahko tudi oženjen, ostali pa pod nikakim pogojem. — Ponudbe na ravnateljstvo tvornice v Zenici.

ZAHVALA.

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob prerani izgubi našega soproga in očeta, gospoda

KAROLA MENARDA

se vsem in vsakemu posebej pristočno zahvaljujeva. Posebna zahvala pa bodi izrečena p. t. vodstvu in nameščencem električne cestne železnice za vence in častno spremstvo pokojnika na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 24. februarja 1928.

Globoko žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod

Poslovila se je od nas za vedno, zapustivši nas v neizmerni žalosti, naša nadvse ljubljena hčerka, sestra, nečakinja, teta in svakinja, gđna.

Margareta Ševčik

Neizprosna smrt jo je rešila dolgega, težkega trpljenja, ki ga je prenašala z angelsko potrpežljivostjo.

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 26. t. m., izpred hiše žalosti Canarjevo nabrežje 19 ob 3. uri popoldne.

V Ljubljani, dne 24. februarja 1928.

ŽALUJOČI OSTALI.

Razpis službe.

Okrajni zastop Laško razpisuje službo

cestnega nadzornika.

Prošnje je vlagati najkasneje do dne 29. t. m. pri Okrajnem zastopu Laško in izkazati, da je prosilec strokovno zmožen izvrševati to službo. Prošnji je treba priložiti tudi krstno izpričevalo in domovnico. Plačam po dogovoru.

Okrajni zastop Laško.

Gerent: Dr. Gođnič.